

Jó Pajtás

2017. III. 30.
71. évf. 10. szám

Fotó: Dávid Csilla

Aleksa és Dénisz szlovéniai
képzőművészeti táborban

ZENTA

**Készülődés a XXIII. Kálmány Lajos
Népmesemondó Versenyre**

**KÁRPÁTALJA GYÖNGYSZEMEI
Zrínyi Ilona földjén**

TERMÉSZET

Lassan visszatérnek a vándormadarak

Több mint száz diák a Neumann-versenyen

Azentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium adott otthont másfél héttel ezelőtt a Neumann János Nemzetközi Tehetségkutató Programtermékverseny vajdasági döntőjének. Egész nap zajlottak a prezentációk a különböző versenykategóriákban. Az esti díjkiosztó előtt a Szegeden élő **Palusek Károly** informatikus, a zsűri tagja mondott értékelést a diákok munkáiról:

– A informatikai versenyen a negyedikes általános iskolásoktól a végzős középiskoláso-

A népszerű játékprogram kategóriában a középiskolások közül **Mészáros Áron** és **Róka Tamás** kapott első díjat

kig összesen 110 magyar és szerb ajkú diák 81 munkával vett részt egész Vajdaság területéről. A diákok előadások formájában és az általuk összeállított készülékek bemutatásával versenyeztek a különböző témakörökben. Volt számítógépes grafika, komputerre írt oktató- és játékprogramok. A középiskolások mezőnyében például nagyon érdekes volt az adai templom harangjának számítógépes irányítása: a versenyző gyorsulásérzékelőkkel oldotta meg a harang elektronikus vezérlését. Kiemelném még a szkenneres tenyerlenyomat jelszóhoz kötését, amelynek segítségével a tenyerlenyomat tulajdonosát beazonosítja a számítógép.

Két szekcióban három-három zsűritag értékelt a diákok munkáját. Az egyes témakörökben a következő eredmények születtek az általános iskolásoknál:

Játékprogramok: 1. Simon Róbert, 2. Andrej Mihajlov, 3. Gulyás Gábor.

Számítógépes animáció: 1. Bálint Anna, 2. Pavle Jovanović és Mark Isakov, 3. Sőreg Rita.

Számítógépes grafika: 2. Stefan Gojković, 3. Sörös Teodóra.

Számítógéppel támogatott tervezés: 1. Horváth Ervin és Szűcs Lili, 2. Uroš Vorkapa.

A középiskolások is versengtek, számukra még több kategória állt rendelkezésre.

Gergely József

Kányádi Sándor

Április hónapja

Bolondos egy hónap április hónapja, hol kalap a fején, hol báránybőr sapka.

Köpenyegbe burkol, ingujjra vetkőztet; mutatja a tavaszt hol nyárnak, hol ősznek.

Hiába próbálnád kilesni a kedvét, túljár az eszeden, mire észrevennéd.

Búsnak teszi magát, szeme könnyben ázik, mindegyre lehunyja sűrű szempilláit.

Aztán gondol egyet, fülig fut a szája, s ránevet a fényben hunyorgó világra.

Szombaton szabadon bolondozhatunk!

sokunk azzal a gondolattal kel fel ezen a napon, hogy valakit biztosan megviccel, már jó előre kiterveli a maga kis tréfáit. Franciaországban például április elsején úgy viccelik meg egymást az emberek, hogy kis halfigurát akasztanak szétszórt és figyelmetlen ismerőseik hátára. Spanyolországban december 28-án tréfálják meg egymást.

Április 1-je egyúttal Hugó napja is, a téli napfordulótól számított századik nap, ezért népünk régente „száznapnak” is nevezte. Egyébként pedig „negyvenesnap” volt, e nap időjárásából a természetlátásokra következtek. Április 1-je az indás növények vetőnapja volt, minden más munka végzésére szerencsétlenek tartották, mert a nép úgy hitte, Júdás ezen a napon akasztotta fel magát. Az „áprilijáratás” az ókori tavaszkezdő tréfás örömnepre vezethető vissza.

Hozzánk talán német közvetítéssel került. Erre vall, hogy elsősorban városi és gyermekmulatság, a felnőtt falusi nép körében kevésbé honosodott meg.

Tájainkon a legtöbb iskolában április elsején bolondoznak, néhol „fordított napot” tartanak. A tanárok beülnek a padokba, a diákok pedig tanítanak. Tehát szombaton mindenki legyen óvatosabb, jobban figyeljen a család, a barátok „ármánykodásaira”... Arra viszont ügyeljünk, hogy mindig tudjuk, hol a határ, és egy kedves móka, ugratás ne menjen át bántó, durva tréfába!

Ismeritek ezt a népi mondókát?

Április bolondja
Felment a toronyba,
Meggérdezte: – Hány óra?
Fél tizenkettő;
Bolond ez a kettő.”

IRÁNYTŰ

Új vezetőt kapott irodalmi rovatunk

Több rovatunk vezérgondolataként tűzhattük volna ki az Iránytűt, ám új munkatársunk javaslatára irodalmi rovatunk kapta meg ezt a megtisztelő címet. Az elmúlt félév végéig, több mint tíz éven át **Bence Erika** egyetemi tanár vezette az irodalmi rovatot Gyöngyhalász néven, majd ezt követően Irodalmi barangolások címmel változtatást közzeltünk különféle idevágó témákból. Mai számunktól **Herédi Károly** veszi át az irodalmi témákban való kalauzolásokat, és ő választotta az Iránytűt címet is, bizonyára nem véletlenül.

Nem árt tudni, hogy kritikáit, tanulmányait, interjúit a Híd folyóirat, az Üveghegy, a Kilátó, a Szifonline valamint a Híd Kör blog közli. A szerző az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Tanszékén végezte egyetemi tanulmányait, majd négyévnyi pedagógusi munka után a Szege-di Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára iratkozott, ahol az Irodalomtudományi Doktori Iskola Modern magyar irodalom programjának hallgatójaként kutatási területe épp a gyermekirodalom.

Már csak emiatt is bízunk benne, hogy jó iránytűt kapunk ahhoz, hogy az irodalom vizein továbbra is jól, könnyen tájékozódjunk.

Dalolj velem örökre!

Március 15-ei megemlékezések Óbecsén

Kiskomáromi Zsombor

Irodalmi-történelmi vetélkedővel vette kezdetét idén az óbecsei Petőfi Sándor iskolában a március 15-ei megemlékezés, majd az ünnep napján a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben megkoszorúzták a Petőfi-szobrot, este pedig közösen emlékeztek az 1848–49-es forradalomra és szabadságharcra, fergeteges táncok, énekszámok, szavalatok követték egymást.

Március 17-én is szép élményben volt része annak, aki eljött a Népkönyvtárba, ahol Dalolj velem örökre! címmel emlékeztek a helyi Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör táncosai, énekesei, szavalói Cseszák Balázs vezetésével. Fenyvesi Szilvia könyvtáros köszöntötte az egybegyűlteket, majd ünnepi köszöntőt mondott Szerda Balázs történész.

Élmény volt hallgatni Szerda Ákos énekszámait. Elhangzott a Nemzeti dal, a Hazám, hazám... A közönség tetszését elnyerte a több szavalóversenyt megnyert Kiskomáromi Zsombor (Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Vörösmarty Mihály: Szózat) fellépése is.

A táncosok Kossuth-nótákat énekelve mutatták be táncukat:

Szerkesztik a 12 pontot

Most szép lenni katonának, mert Kossuthnak verbuválnak. Kossuth Lajos nem lett volna, katona sem lettem volna, éljen, éljen a nemzet, Huszár gyerek, huszár gyerek szereti a táncot, az oldalán, az oldalán csörgeti a kardot, hadd csörgesse, pengjen sarkantyúja, Kossuth Lajos verbunkja a muzsikáltatója...

A talpalávalót a Fokos zenekar szolgáltatta.

Koncz Erzsébet

Huszár gyerek, huszár gyerek szereti a táncot

Élmény volt hallgatni Szerda Ákos énekszámait

Díjban részesültek a tehetségek

A Vajdasági Tehetségsegítő Tanács ötödik alkalommal szervezte meg a legkiemelkedőbb diákok és fiatalok díjazását. Az eseményt, a galát a szabadkai városháza patinás dísztermében tartották, ahol a fiatalokat többen is alkalmi beszéddel köszöntötték. A műsort zenei betétek tarkították.

Az V. Vajdasági Tehetségnap díjazottjai:

Ígéretes tehetségek: Szvorenny Viktor (Bolyai Tehetségsegondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta), Bencsik Blanka (Bolyai Tehetségsegondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta), Német Klaudió (Dositej Obradović Gimnázium és Közgazdasági Iskola, Topolya), Szabó Imre (Bolyai Tehetségsegondozó Gimnázium és Kollégium, Zenta), Marx Éva (Svetozar Marković Gimnázium,

Szabadka), Csipak Noémi (Bolyai Tehetségsegondozó Gimnázium és Kollégium; Stevan Mokranjac Alapfokú Zeneiskola), Horvát Brigitta (EmArt Képzőművészeti Műhely, Szabadka), Torma Ibolya (Politechnikai Iskola, Szabadka), Brezovszki Gergő (Szabadkai Zeneiskola), Bogárné Bence (Kosztolányi Dezső Tehetségsegondozó Gimnázium, Szabadka), Bálint Gergely (Beszédes József MMIK, Magyararkanizsa).

Kistehetségek: Apró Dorottya (Cofman Judit Tehetségfejlesztő Iskola), Süli Ákos (Cofman Judit Tehetségfejlesztő Iskola), Csepella Máté (Hunyadi János Á. I., Csantavér), Terhes Virág (Stevan Sremac Á.I. Emlékkiskola ME, Zenta), Oláh Bálint (Nikola Tesla Á.I. – Ady Endre Kihelyezett Tagozat, Torda), Szűcs Lúcia

(Jovan Jovanović Zmaj Á.I., Magyararkanizsa), Fekete Léna (Kókai Imre Á.I., Temerin), B. Varga Boglárka (Miroslav Antić Á.I., Palics), Pörzsölt Ákos (Jovan Jovanović Zmaj Á.I., Magyararkanizsa), Csikos Enikő (József Attila Á.I., Bácskertes).

Tehetséges fiatal: Lőrinc Tímea (színésznő, Zentai Magyar Kamaraszínház).

Kiváló tehetségek: Sós Nóra (Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar), Szenci Attila (Szabadkai Műszaki Szakfőiskola).

Tehetségnagykövet díjban Penovác Endre képzőművész és Kinka Rita zongoraművész részesült.

L. M.

Újvidéki diákok szlovéniai képzőművészeti táborban

Aleksa és Dénisz olyan helyen jártak, ahol mindegyik tanteremben van számítógép, a lányok, fiúk pedig nem tornacipőt, hanem iskolapapucst hordanak

Szlovéniában, a 10. črnomeji nemzetközi szobrászati táborban **Nikolić Dénisz**, az újvidéki Petőfi Sándor iskola hetedikes tanulója készítette el a legjobb munkát az installáció kategóriában. Iskolatársa, az ötödikes **Aleksa Džigurski** a montázsplasztikai alkotásával jeleskedett. **Butterer Kiss Márta** képzőművészeti tanárnő büszke a két diákjára. Noha első ízben készítették ilyen munkát, kitűnően feltalálták magukat mint-

téma az elegancia volt.

Aleksa a rendelkezésére álló szerszámokkal polisztirol hablémezéből és drótból, ami nem egyszerű, érdekes zsonglőröket, akrobatákat formált és állított ki térbe.

– Akrobatáim dróton tartják a napot, ezzel kívántam kifejezni a természet egyensúlyát. Nem sportolok, de sokszor kimegyek sétálni, mert nagyon szeretem a természetet.

Butterer Kiss Márta sikeres tanítványaival: Aleksával és Dénisszel

egy ötven szlovéniai, boszniai, horvátországi és olaszországi résztvevő között.

Kalandosan indult az utazásuk. A tanárnő eladta két munkáját, hogy legyen útiköltségre, amit a szlovének utólag megtérítettek.

– A szlovén képzőművészeti táborban, amelyet mentorok vezettek, öt műhelymunka közül választhattunk – meséli Butterer Kiss Márta. – Aleksát montázsplasztikára jelentettem be. A

A hetedikes Dénisz arra számított, rajzolni fog, de a tanárnő őt installáció készítésére nevezte be.

– Hogy mi az, csak akkor tudtam meg, amikor odaértünk a hegyes-dombos szlovén városkába – meséli Dénisz. – Mivel szeretek horgászni, a feladott témát, az eleganciát egy vitorlással mutattam be. Előbb leváztoltam az ötletemet, majd a tanárnnal megbeszéltem, milyen anyagból mit alakíthatok ki. Nem volt könnyű megvalósítanom

az elképzelésemet. Amikor melegítőpizsolyal ragasztottam, megégettem egy kicsit az ujjamat, mert nem voltam elég figyelmes. Kétnapi munkámba telt, mire a kapott anyagokból, műanyagból, csőből, drótból, nejlomból, CD-kből, vékony filcből és kartontekercsből elkészítettem. Otthon kevesebb anyagból szoktam érdekes dolgokat barkácsolni.

Amikor másnap elkészültek a munkával, mivel Dénisz él-hal a horgászatért, a tanárnő és a két fiú elment sétálni.

– A kis hídról láttam pici, szép halakat úszkálni a sekély, gyors folyóban. Szerettem volna horgászni, de nem volt mivel. A parton horgászó kedves fiatalember azonban kölcsön adta a botját. Így teljesült a vágyam, egy órát horgásztam.

– Amikor visszamentünk, kihirdették a díjazottakat. Az installációk kategóriájában Dénisz munkája győzött.

– Nagyon meglepődtem, amikor kiszóltattak a színpadra.

A tanárnő sírt örömeiben.

– Dénisz meg csak rám nézett, pislantott, s azt mondta: „Tanárnő, nagyon szépen köszönöm, hogy segített.” Kiment a színpadra. A zsűri pedig elmondta, elbírálskor sokat számított, hogy az alkotásnak ötletes-e a címe. Mi Vizes vonalnak (Vodena linija) neveztük el a vitorlát. A hajlékony drót hangsúlyozta a vizet, a hajónak a szép, elegáns formáját.

– Elsőnek a nagymamának újságoltam el, hogy az én munkám lett a legjobb, utána az apukámnak és az anyukámnak – mondta Dénisz, akit a sikeres képzőművészeti verseny óta egyre többet foglalkoztat a hulladékanyag művészeti felhasználása.

Az ötödikes Aleksa ügyes képzőművész, akit a kedvenc tantárgya a matematika. A Szlovéniában töltött napokról szólva Aleksa elmondta, hogy Črnomejben legjobban a vendéglátó általános iskola tetszett neki.

– Szívesen elhoznám Újvidékre a tágas, gyönyörűen berendezett, felszerelt iskolát, ahol csak húsz gyerek jár egy osztályba...

...és mindegyik tanteremben van számítógép vagy laptop – tette hozzá Dénisz, aki meglepődött azon, hogy lányok, fiúk nem tornacipőt, hanem iskolapapucst hordanak az osztályban.

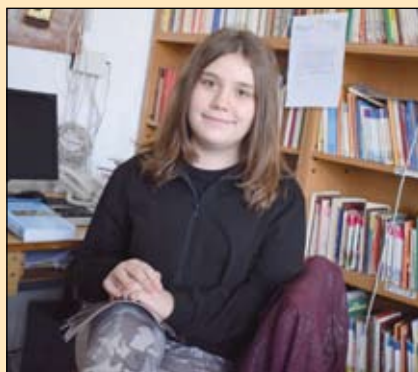
Bozsoki Valéria
Fotó: Dávid Csilla

Ki a könyvet szereti, rossz ember nem lehet

Bajtai Kira-Annával, a muzslyai Szervó Mihály iskola növendékével nemrég iskolalátogatásunk alkalmával találkoztam.

Az iskola könyvtárában találkoztunk, jobb helyet nem is találhattunk volna, hisz a megnyerő tanuló lány otthonosan mozog a könyvek világában. Mint annyi kortársának, neki is Leiner Laura az egyik kedvence.

Rövid találkozásunk során meggyőződünk, hogy az iskola könyvtárosának, **Kovács Jolánának** az ajánlása helyénvaló volt, Kira sokoldalú, érett lány. Szereti a kémiát, a történelmet, a magyar nyelvi versenyeken is jeleskedett, 5. osztályban a köztársasági versenyre

Kira egyik kedvence Leiner Laura író

is eljutott anyanyelvéből. Ha kell, szaval, és egy ideig képregényszerkesztéssel is foglalkozott. Annyi más helybeli diákhoz hasonlóan tagja a Don Bosco gyermekkórusnak, ami kiváló hely a szocializálódásra, utazgatásra, közös élmények begyűjtésére.

Mint hetediket, Kirát is foglalkoztatja a pályaválasztás gondolata. Még nem döntött véglegesen, de minden bizonnyal magyarországi gimnáziumban folytatja tanulmányait. Hogy miért? Egyfelől ott született, másfelől úgy gondolja, Magyarországon az iskola többet nyújthat a diákoknak, mint itthon.

N-a

Melyiket válasszam?

Pályaválasztási-oktatási vásár a temerini Kókai Imre iskolában

Második alkalommal rendezték meg a temerini Kókai Imre Általános Iskolában az oktatási vásárt, pályaválasztási börszét. A tavalyi rendezvény sikerén felbuzdulva március 18-án mintegy tucatnyi középiskola képviselői jelentek meg az iskolában, és egy-egy tanteremben a diákok és szülei rendelkezésére álltak. A helybeli és környékbeli középiskolákon kívül adai, törökkanizsai, zentai, szabadkai középiskolák is megszólították a temerini diákokat. A középiskolák gazdag propagandaanyaggal és szemléltetőeszközök sokaságával érkeztek.

A vásár idejére teljesen benépesült az iskola épülete, de még az udvar is, ugyanis a helybeli kézművesek, iparosok is meghívást kaptak, hogy a legkisebektől a legidősebb tanulókig betekintést nyújtsanak szakmájukba. Bemutkoztak a kisállattenyésztők, méhészek, virágkötők, tűzoltók és sokan mások, hogy bepillantást nyújtsanak munkájukba.

Bori Mária, az iskola pszichológusa szerint ez a vásár sokat segít a pályaválasztás előtt álló nyolcadikosoknak és fiatalabb társaiknak is, hogy betekintést nyerjenek egyes szakmákba.

Az adai Műszaki Középiskola részéről **Józó Mónika** könyvtárossal és **Horváth Kornél** negyedikes, elektrotechnikai szakos tanulóval beszélgettünk, akik kissé furcsállották, hogy kevés szülő mutatott érdeklődést a bemutató iránt. Ugyanakkor elmondták, hogy a CNC-szakmunkások külföldön is keresettek, de Adán is gyorsan elhelyezkedhetnek – nem rossz bérezés mellett –, ezért az iskola iránt egyre többen érdeklődnek más, távolabbi környezetekből is.

Nagy volt a tologás a törökkanizsai Dositej Obradović Középiskola kiállítótere körül is. A közlekedési-vendéglátóipari szakok közül ez utóbbi

volt a népszerű, ráadásul **László Pakai Ádám** harmadik osztályos növendék igen talpraesetten kalauzolta el a pályaválasztó temerini fiatalokat. Tanára, **Tatjana Gašić** elmondta, hogy iskolájuknak jól felszerelt konyhája van, a tanulók hetente egy napot ott gyakorolnak, és még egy napot valamely törökkanizsai étteremben. Vagyis, a diákok számára igen vonzó, hogy „csak” három napot töltenek az iskolapadban, és kettőt közvetlen gyakorlattal. Az iskola kétnyelvű, a tanulók fele magyar ajkú.

Nagy Magdolna

A tűzoltás tűz nélkül jó mókának bizonyult

Az újvidéki Svetozar Marković Gimnázium prezentációja

Nemcsak középiskolák, hanem különféle szakemberek, mesterekből is bemutkoztak

Az adai Műszaki Középiskola könyvtárosa és tanulója

Jutalomkiránduláson a tehetségek

A Vajdasági Tehetségsegítő Tanács nemrég megrendezett, ötödik tehetséggálájának legkiemelkedőbb szereplői, a különféle tehetséggel megáldott, sikeres, szorgalmas fiatalok a rendezvény után jutalmul egy egynapos budapesti kiránduláson vehettek részt.

A díjazott diákok és tanáraik megtekintették a Láthatalan kiállítást, ellátogattak a várkertbe és cirkuszban is voltak, a Cirkuszi szomszédolás című előadást nézték meg.

Az élménydús kirándulásról a szabadkai Horvát Brigitta, az EmArt Műhely növendéke adott hírt, aki tanárával, Grubanov Martinek Emíliával osztotta meg a sikeres munka után a jutalom ízét. Brigitta az ígéretes tehetségek kategóriájában kapott elismerést a képzőművészet terén elért kimagasló eredményeiért.

Budapest a lábunk előtt

A nyelvtan- és nyelvhelyességi verseny legjobbjai Zentán

A zentai Emléiskolában március derekán rendezték meg a községi anyanyelvi és nyelvhelyességi versenyt, amelyen az általános iskolák felsős tagozatainak több mint 60 kiváló nyelvtanosa mérte össze tudását. Minden felsős tagozatról a legmagasabb pontszámot és helyezést elért három versenyző jutott tovább a körzeti vetélkedőre, amelyet április 9-én tartanak.

Az **ötödikesek** kategóriájában az első helyezést azonos pontszámmal Burány Imola, az Emléiskola tanulója és Fajka Zsóka, a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola diákja érdemelte ki. Második lett Jovanovic Nina, szintén a felsőhegyi Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola diákja, harmadik helyen végzett Gere Katalin az Emléiskolából.

A **hatodik** osztályosoknál első lett Bognár Lili, második helyen végzett Száraz Sonja, mindketten a Thurzó Lajos Általános Iskola tanulói. Azonos pontszámmal ketten osztják a harmadik helyet: Fügedi Máté (Tornynos, Tömörkény István Általános Iskola) és Szénási Dávid (Zenta, November 11. Általános Iskola).

A **hetedik** osztályosoknál az első helyen Bűn Kitti (November 11. Általános Iskola) és Terhes Virág (Emléiskola) végzett azonos pontszámmal, második lett Csizik Boglárka (Emléiskola), a harmadik helyet szintén azonos pontszámmal Pék Sára Borbála (November 11. Általános Iskola) és Beszédes Sára (Emléiskola) érdemelte ki.

A **nyolcadikosok** közül Fodor Kinga bizonyult a legjobbnak a Thurzó Lajos Általános Iskolából, második lett Sztitás Dorina, a harmadik helyet ketten osztják: Kecskés Rozi és Kiss Eszter. Mindhárman a November 11. Általános Iskola tanulói.

A körzeti döntőbe bekerült diákokat Kormányos Katona Gyöngyi, Molnár Szilvia, Pék Domonkos Ibolya, Sok Kornélia, Urbán Szabó Ibolya és Zabos Edit magyartanárok készítették fel a versenyre.

Hatvannyolcan versengtek

Községi anyanyelvi verseny a Hunyadiban

Március harmadik hétvégéjén rendeztük meg iskolánkban a községi anyanyelvi versenyt. Szabadka községben e jeles eseménynek a hagyományokhoz híven idén is a Hunyadi János Általános Iskola adott otthont. A versenyen 12 iskola 68 tanulója méretetett meg tudásában az anyanyelv területén. A rendezvényt rövid alkalmi műsor előzte meg, melyben a hunyadis diákkórus népzenei összeállítását hallhattuk, illetve egy költeményt a magyar nyelv ékességéről.

A tesztírás 10 órakor kezdődött. A tanulóknak 90 perc állt rendelkezésükre a feladatlapok kitöltésére. Bár a feladatok nem mindenütt bizonyultak könnyűeknek, a tanulók mégis szépen helytálltak.

Míg a javítóbizottságok elvégezték munkájukat, a versenyzők egy japán animációs filmet tekinthettek meg, barátkozhattak és kipihenhették a megmérettetés fáradalmait.

Kiváló eredmények születtek, a diákok nagy számban folytathatják a versenyt körzeti szinten.

Rajtra készen a versenyzők

Alkalmi műsorral kedveskedtek a házigazdák a résztvevőknek

Szülinapom

Szombat délután két órára tűztük ki az ünnepi buli időpontját. Otthon tartottuk meg.

A délelőtti készülődéssel múltott el. Anyu sütötte a pizzatekercseket meg díszítette a tortát. Lassan eljött a várva várt időpont, és elkezdtek érkezni a vendégeim. A szobámban foglaltak helyet, ahol megkínáltam őket szörppel. Nemsokára nagy lett a hangzavar a beszélgetéstől. Voltak, akik leültek játszani, közben zenét hallgattunk. Kitaláltuk, hogy mivel szép az idő, kimehetnék labdázni vagy frizbizni. Már belefeledkeztünk a játékba, amikor anyukám szólt, hogy itt a tortaevés ideje. Amikor beértünk a szobába, a gyertya már égett a tortámon. Elfújtam a gyertyát és felvágtuk a süteményt. Volt, aki nem kért, inkább pizzát evett. Ezek után újra kimentünk az utcára, mert most bújócskázni támadt kedvünk. Lassan esteledett, és jöttek a szülők a barátaiémmel.

Nagyon jól éreztem magam, és alig várom már a jövő évi születésnapomat!
Sétáló Ákos, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Szülinapi meghívóm

Február az én hónapom,
mivel ekkor van a születésnapom,
28-án van az igazi,
de 25-én tartom, ez a vigasz.
Fél kettő remélem megfelel,
mert akkora készül a torta el.

Lesz ott minden, mi szem-szájnak ingere,
de remélem, senkinek sem lesz hányingere.
Orsi, Antónia, Noémi, mind meg vagytok hívva,
egy jó kis születésnapi partyra!

**Hatala Dániel, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Farkaskaland

Toldi Miklós bátorságáról, hatalmas erejéről már többször hallottam. Egy éjszaka magam is megtapasztaltam e merész ember szívósságát.

A nádasban jártam, amikor megpillantottam Toldi Miklóst. Elhúzódtam egy fa mögé, ahonnan figyelhettem őt. Egyik pillanatban Miklós rálépett egy réti farkas fészkeire, amelyben két kiskölyök sirdogált. Megsajnálta őket, és vesztére megsimogatta a két jószágot. Ekkor megjelent az anyafarkas szörnyű ordítással. Felállt a két hátsó lábára, és éles körmét a vitéz orcjába engedte. Toldi sem hagyta magát, öklével ütni kezdte a vadat. Annak már a száján és az orrán is ömlött a vér, nagy szemei pedig kidagadtak. Miklós most már a lábával is rugdosta. Ennek ellenére a farkas újra talpra ugrott, és körmeit Miklós vállába mártotta. Közben ordítva hátba támadta a hímfarkas is. Összeszedte minden erejét, és megfojtotta a nőstényt. Dühösen a kanhoz vágta, amely feléje rohant. Jól elverte a párnájával, hogy az a világ végéig sem támad fel többé. A nagy harc közben a farkaskölykök is elpusztultak. A következő pillanatban a fiú a vadakhoz lépett, a vállára vette őket, és eltűnt a nádasban.

Én is előléptem a fa mögül, és elindultam hazafelé. A látottak még sokig nem hagytak elaludni.

Nagy Dorka, 6. osztály, Arany János iskola, Orom

Tavaszi

Elmúlt a tél és beköszönt a tavasz,
mely hónapnak örül minden kamasz.
A határban az emberek munkálják a földet,
a traktorok füstje szennyezi a környéket.

A fű zölden virít a réten,
a virág üdén ríki a képen.
A gyerekek vidáman játszanak fogócskát,
ők is érzik a tavasz illatát.

Ebben az évszakban jön el a húsvét,
amikor a nyúl tojásokat hord szét.
Ilyenkor szoktunk a misére menni,
és utána a finom sonkát enni.

Pesti Ákos, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Haragban a világgal

Tizennégy éves kamasz srác vagyok. Ez a pattanásokból is látszik. Utálom őket! Az arcomon piros pötty is fénylik. Ez sokszor idegesít. Meg a hajam is, főleg akkor, amikor elalszom. Alacsony termetem miatt nem vesznek komolyan.

Úgy érzem, hogy belül „szebb” vagyok, mint kívül. Segítőkéz, rendes és kedves vagyok. Többnyire. Mostanában a hangulatom hullámzó. Vidám természetem ellenére nekem is lehetnek rossz napjaim. Ilyenkor minden kérdésre és kérdésre az a válaszom, hogy NEM. Becsapom a szobám ajtaját, és elvonulok duzzogni. Ekkor anya megkérdezi:

– Mi történt? Talán bolondgombát ettél, gyerek?!

Vannak napok, amikor egészen jelentéktelen dolgok hoznak ki a sodromból.

– Ma miért ez az ebéd, és miért nem más?

– Ma miért esik az eső, és miért nem süt a nap?

Butaság az egész. Erre én is rájövök, de csak később, amikor átgondolom a dolgokat.

Nem szeretek haragban lenni a világgal. Szebb a napom akkor, amikor vidám vagyok és örülök.

Búcsú Áron, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Színház az egész világ

Ezen a mondaton sok-sok ember el tud gondolkodni. Valószínűleg mindenkinek megvan a szerepe, és biztos, hogy jól játssza.

Sok ember maszkot visel, hogy elrejtse a valódi személyiségét. Ez például akkor is megtörténhet, amikor az ember színpadra áll, más bőrébe bújlik, más személyiséget használ. Ha én színpadra állok, igyekszem magabiztos lenni, ennek ellenére mindig azon jár az eszem, hogy nehegy elrontsam. A nézők ezt nem mindig látják, hiszen nem tudják, mit is érezhetek.

Senki sem tudja, hogy pontosan mire is gondolhatott Shakespeare, de véleményem szerint ide tartozik a kétszínűség is. Hisz mint egy színész, bárki eljátszhatja bárkivel, hogy fontos neki, kedves vele, barátkoznak, aztán pedig kibeszéli, hátba támadja.

Az idézetről az is eszembe jut, hogy teljesen máshogy viselkedünk baráti társaságban, mint például az iskolában. Ebben az esetben jól jön az a bizonyos álarc, mivel jó, ha az órákon szépen beszélsz, jó a magaviseleted, és illedelmesen viselkedsz a tanárokkal. Csak sajnos ennek az ellenkezője is megtörténhet. Nem egy olyan személyt ismerek, aki otthon jól viselkedik, de amikor az iskolában van, felesel a tanárokkal, bántja a többieket...

Az életben mindenki eljátszza a szerepét, színház az egész világ.

Varnyú Emese, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A nap melegére várva –
**Csikós János,
5. osztály,
Csáki Lajos
iskola,
Topolya**

Kedves Pajtások!

Jó érzéssel tölt el bennünket, hogy ébredszik a természet, erőteljesen rügyeznek a fák, sok már virágba is borult. Hívogat már a szerelem, nem csak a természet. A költői ihlet ilyenkor ugyancsak ránk tör, talán ezért került e heti válogatásunkba több líra, illetve lírai ihletésű próza. Arról nem szólva, hogy közeledik a magyar költészet napja, amiről valószínűleg sok iskolában megemlékeztek. Talán új versek is születnek! Küldjétek a sikeresebbek közül!

Jó olvasást!

Nagy Magdolna

Nagyon megijedtem

Egy nyári meleg napon testvéremmel az iskola után kimentünk a játszótérre.

Ott jót játszottunk addig, míg a barátnőnk haza nem ment. Lea meg én úgy döntöttünk, csinálunk egy kört a környéken, és már indultunk is. Lassan sétáltunk az árnyékos oldalon. Ott, nem messze volt egy utca, ahol soha nem jártunk, de azon a napon úgy döntöttünk, hogy csinálunk egy kis kört a házunkig. Az utca egyik felén temető van, a másik felén elhagyott házak. Egyedül voltunk ott. Csend volt. Egy pillanatban ott termett a hátunk mögött egy furcsa ember. A kalapja eltakarta az arcát. Nagyon megijedtünk, de nem mertünk szaladni, nehogy ő is elkezdjen. Végül is a testvérem meg én átmentünk a másik oldalra. Abban a pillanatban elkezdett fújni a nyári meleg szél, egy autó sem volt ott, és egy embert sem láttunk a közelünkben, kivéve azt a furcsa alakot. Azt mondtam Leának, hogy amikor a sarkon befordulunk, felgyorsítjuk lépteinket, ha kell, szaladunk is a lakásig. Sikeresen hazértünk.

Többé nem jártunk arra, még az utcába sem néztünk be. Azóta csak a közelben játszunk.

Kónya Laura, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Az én testvérem

Szeretem a testvéremet. Őt Sárának hívják, és hét éves. Kedveli az állatokat. Kedvence a kutya, a legkedvesebb színe a piros. A szeme és a haja barna. Néha vannak nézeteltéréseink, melyeket szerencsére megoldunk. Megtörténni, hogy idegesítő tud lenni, azt nagyon nem szeretem.

Szeretem őt, és a világ összes kincséért sem cserélném el.

Molnár Péter, 3. osztály, József Attila iskola, Bácskertes/Kupuszina

Ki az okosabb?

A furfangos macska megunta, hogy mindig ő jár pórul, és nem a kutya.

Amikor látta, hogy a kutya elaludt, felmászott az ablakpárkányra, és mindig arrébb és arrébb tolt a virágcserepet. Közben a kutya felébredt és fülelt, amikor már a cserép zuhanásban volt, arrébb ment. Így a cserép a gereblyére esett, ennek a nyele pedig fejbe ütötte a macskát.

A macska, úgy látszik, nem hallotta azt a közmondást, hogy aki másnak vermet ás, maga esik bele!

Vajda Laura, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Állatkert – Vönecki Dávid, 4. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

A múltat olvassuk, a jövőt pedig írjuk

Az írás kialakulása az i. e. 3. évezredre tehető, középpontja Egyiptom és Mezopotámia.

Kezdetben több száz vagy ezer jelet használó írásrendszer volt a jellemző, ezt váltotta föl a szótagoló írás. Ezt az időszámításunk előtti 8. században a betűírás követte. A világon körülbelül 6000 nyelv létezik, de csak száznak van írásrendszere. Jóval több analfabéta él a világon, mint ahányan tudnak írni, és az írástudóknak kb. a fele helytelenül ír.

Első osztályban tanultam meg írni és olvasni. Harmadikban tanultuk a fogalmazásírást, ami kezdetben nehezemre esett. A megadott címről semmi sem jutott eszembe. Egy alkalommal házi feladatra Mesebeli álom címmel kellett fogalmazást írni. Szabadjára engedtem a fantáziámat, és a fejemben megszületett az ötlet. Ettől a pillanattól kezdve könnyebben mentek a fogalmazások. Amikor írok, előveszem a kedvenc ceruzámat, ettől jobban jönnek az ötletek.

Fontos, hogy az ember tudjon írni, mert a hétköznapi életben számos helyzetben segítségünkre válik. Például levelezni tudunk a barátainkkal, rokonainkkal, bevásárlólistát vagy különféle emlékeztetőket, jegyzeteket írhatunk. Az olvasással új információkat, tudást szereztünk.

Gondolatainkat mindig helyesen kell megfogalmazni és leírni, hogy az emberek könnyen megértsenek bennünket, hiszen a múltat olvassuk, a jövőt pedig írjuk!

Császár Livia, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Kedves barátom, Bütyök!

Már csak pár nap választ el bennünket a „nagy találkozástól”, mégis úgy érzem, hogy papírra kell vetnem a velem történeteket, mert itt az események úgy tornyosulnak, hogy egész biztosan elfelejteném felét, mire megérkezel.

Tegnap érkeztem meg másodszer a berekbe. Kicsit furcsán hangzik a dolog, mivel az első ittlétemnek csúnya vége lett. A nagy horgászás közepette úgy leégtem, hogy Matula bácsi jobbnak látta, ha Nancsi néniére és gyógyfüveire bizza gyógyuláson. Igaz, megmondta az öreg, hogy „a maga kárán tanul az okos”, hát bizony én is tanultam. Tűző napon ezek után már nem vetkőzöm félmeztelenre, akármilyen melegem is lesz. De bizony az a hal megérte még a leégést is!

Tehát itt vagyok újra a berekben. Magammal hoztam Lovassy Sándor Magyarország gerinces állatai című könyvét. Ebből aztán lehet okulni. Habár Matula szerint Lovassy is csak az ő keze alatt boldogult ebben a világban. Bizony, cimborám, az is tudnod kell, hogy a nádasban más értékrend és más szokás uralkodik, mint a városban – itt mindent meg kell tanulni. A valóságos veszélyre azonban Matula mindig felhívja a figyelmemet, elmondja, mi ilyenkor a teendő, de a szerinte jelentéktelen dolgokban hagyja, hogy a magam kárán tanuljak. Tudod-e, édes barátom, hogy mennyi szűnyog van itt a bokrok között? Hát elárulom, hogy rengeteg, és azok bizony mind ránk várnak. Az öreg megmutatta, hogyan kell pecázni, rákot fogni, ebédet készíteni a zsákmányból, hogyan kell tüzet rakni, bánni a késsel, fegyverrel, és hogyan őrizhetem meg a biztonságomat. A nádasban a tett beszél az ember helyett. Itt nincs értelme sem az udvariaskodásnak, sem a hősködéseknek, még kevésbé a hazudozásnak.

Nagyon szeretném, ha már itt lennél, és megismernéd mindezt. Csikasz, a kutyus mindenhová elkísér engem. Vele fogok menni a vasútállomásra is, ha majd érkezel. Remélem, bepakoltál már, habár sok ruhára itt nincs szükség.

A mihamarabbi viszontlátás reményében üdvözlő barátod:

Tutajos

Kelt 1957 nyarán, a berekben

Méhes Arnold, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Álmaim szakmája

Hogy mi is álmaim szakmája?

Hát ezt még én sem tudom pontosan. Szüleim szeretnék, ha valamilyen rendőr vagy vámos lennék. Ez az ötlet eleinte kicsit rossznak tűnt, de most, hogy elgondolkodom rajta, megtetszett. Mégis inkább valami tornatanár vagy fociedző szerepében képzelem el magam. Mivel a testnevelés nagyon közel áll hozzám. Nem vagyok valami fényes tanuló, de most már megpróbálok igyekezni. Ha nem is tornával foglalkoznék, akkor valami informatikával kapcsolatos szakmával. Habár keveset szoktam számítógépezni. A fociedző szerep se rossz ötlet, habár nincs benne pénzkereset. Focival szerintem tudnék foglalkozni, mivel 3 évig jártam folyamatosan edzésekre. Ma már csak hobbiszinten űzöm. A tornatanári hivatás is nagyon jó lenne számomra.

Ezek tetszenek leginkább. Remélem sikerülni fog, vagyis boldog lennék, ha sikerülne.

Ilyés Máté Zénó, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

MODERN TECH

Milyen lesz a jövő időjárásjelentése?

Már nemcsak tévé előtt ülve vagy a mobil képernyőjén lapozgatva, hanem a virtuális valóságban is megnézhetjük, milyen idő várható. Az AccuWeather újítása elég jövőbe mutatónak tűnik, ha ezen az úton megyünk tovább, az igen látványos lehet.

Az elmúlt években jó néhány látványos időjárás-alkalmazás jelent meg okostelefonokra és táblagépekre, alapjában véve viszont mind ugyanazt tudják: az okoseszköz kijelzőjén megjeleníteni az aktuális napi, heti információkat.

Az AccuWeather most más irányba kezdett gondolkodni: az Oculus Store-ban már meg is jelent az első, virtuálisvalóság-szemüveghez optimalizált fejlesztett időjárás-alkalmazása. Az appon belül napokra és órákra lebontva is kaphatunk előrejelezést, megjeleníti az időjárással kapcsolatos legfrissebb híreket, emellett pedig különleges, 360 fokos videókat is láthatunk majd egy-egy időjárás jelenségről. Ez utóbbiból az AccuWeather hetente tesz majd közzé újat, amit nemcsak látványosságnak, hanem oktatási anyagnak is szán. (hvg.hu)

CSILLAGÁSZATI UTAZÁSOK

A Holdra készülnek

Megkezdődött a Fegyercija (Szövetség) típusú, a Föld-közeli pályán való repülésre és holdutazásra is alkalmas új orosz űrhajó építése. Az űrhajó önállóan repülve 30 napig, egy űrállomás részeként pedig egy évig tartózkodhat a világűrben. A Fegyerciját Angara-A5V és Angara-A5P típusú hordozórakéták állítják majd Föld körüli pályára. Az űrhajó első automatikus repülését 2021-re ütemezték be, az első űrhajósok pedig 2023-ban szállhatnak majd fel rajta. (MTI)

Az új orosz űrhajó 30 napot lesz képes önállóan eltölteni az űrben, és a hordozórakétának köszönhetően elérheti a Holdat is

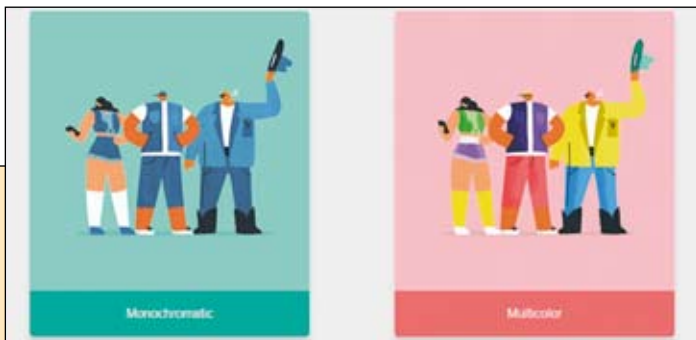
Hawking az űrbe megy

Űrutazáson fog részt venni Stephen Hawking, a világhírű fizikus (a képen). A Virgin Galactic cég vezetőjének, Richard Bransonnak az űrhajójával fogja elhagyni a Földet. „Sosem hittem volna, hogy egyszer kijutok az űrbe, de Richard Branson felajánlott egy helyet a Virgin Galactic fedélzetén, és én azonnal igent mondtam” – mesélte Hawking.

Branson vállalata a kereskedelmi célú űrutazás keretében űrturistákat fog szállítani járműveivel. Az első küldetés 2009-ben indult volna, de a tesztek kedvezőtlen eredményei miatt ezt végül 2017-re halasztották. A Virgin Galactic történetét ráadásul egy tragikus baleset is beárnyékolja: 2014-ben egy próbarepü-

lés során lezuhant a cég kísérleti űrrepülőgépe. A SpaceShipTwo utasokat nem szállított, de a gép két pilótája közül az egyik meghalt, a másik súlyosan megsérült. (origo.hu)

Androidos vagy? Ne hagyd ki a Google új weboldalát!

Ha tényleg azt szeretnéd, hogy androidos telefonod kezdőkép-hernyője, ikonjai, háttérképe téged jellemezzenek, keresd fel a Google új, jópofa tesztet kínáló weboldalát.

Egyforma androidos telefonmodellt beszerezhetsz ugyan sok ezer felhasználóval, ez azonban nem jelenti azt, hogy ugyanúgy kellene a telefonodnak kinéznie, mint másokénak. Különböző ikonokkal, háttérképekkel ki-ki a saját ízlésének megfelelően alakíthatja ki a látványt.

A Google egy új weboldalon (#myAndroid) ehhez nyújt segítséget, méghozzá egy vicces teszt keretében. Több esetben is két kép közül kell kiválasztanunk, ami tetszik, és nyugodtan hagyatkozunk a megérzéseinkre, vagy ahogy a Google javasolja, előbb válasszunk (kattintsunk), és csak utána gondolkozzunk.

Még angolul sem kell tudni a teszt kitöltéséhez, végül is a látvány a lényeg, illetve ahol arra szükség van, az animációk eligazítanak. A vége felé még arra is rákérdez a teszt, hogy mennyire vagyunk az Android rendszer szakértői. A választásaink alapján az oldal összeállítja androidos telefonunk testre szabott küllemét, háttérképet, ikonokat, widgeteket, billentyűzetet ajánl, amelyeket azonnal letölthetünk. Ha pedig nem tetszik az eredmény, újratekeshetjük a tesztet. (hvg.hu)

Lassan visszatérnek a vándormadarak

A madárvonulás az állatvilág egyik különösen magával ragadó, egyben legnehezebben megfajtható jelensége

A madárvonulást a túlélés ösztöne alakította ki, és irányítja mindmáig. Ennek első számú indítéka, hogy bizonyos fajok számára sem a költőterület, sem a telelőterület nem kínál kellő mennyiségű táplálékot az év 365 napjára. Helyhez kötötten csak azok a magevő és ragadozó madarak vészeltetik át a telet, amelyek az év minden napján nekik megfelelő táplálékhoz juthatnak. A túlnyomórészt rovarláplálékon élők viszont szinte mind a vonulók közé sorolhatók. A fajok fennmaradása szempontjából különösen a szaporodási ciklus idején létfontosságú, hogy megfelelőek legyenek a környezeti körülmények és a táplálkozási lehetőségek. Gondoljunk csak arra, hogy költés idején a szülőmadarak egy részének saját maga ellátásán túl esetleg fél tucat éhes fióka gyomrának megtöltéséről is gondoskodnia kell. Ez magyarázza, hogy a költöző madarak a riasztó távolságok és kockázatok ellenére évente kétszer is útra kelnek. A repülés képességének birtokában kihasználják azt a lehetőséget, hogy gyorsan, nagy távolságokat áthidalva, minden évszakban a táplálékban legbőségebb helyekre vándorolhatnak. A cél eléréséhez vezető út gyakran földrészeket köt össze, és több ezer kilométer megtételét követeli meg. Ugyanakkor egészen rövid távú vonulásokra is bőven van példa. Dél-Amerika vagy India magas hegységeinek madárfajai például télen csak az alacsonyabban fekvő, melegebb régiókba húzódnak le. Ezt vertikális vonulásnak nevezzük. Az Észak-Amerikában rendszeresen költő 650 madárfajból 520 vonuló. Az Európában és Észak-Afrikában költő 515 madárfajból 370 költőterületének legalább egy részét elhagyja télire. Néhány faj, mint például a túzok csak különösen hideg teleken távozik költőhelyéről. A melegebb vidékekre vándorló fajok sokaságának hiánya olykor azért kevésbé feltűnő, mert az áttelelőkhöz északabbról jövő állományok csatlakoznak.

A madárvonulás az állatvilág egyik különösen magával ragadó, egyben legnehezebben megfajtható jelensége. Erről a madárgyűrével végzett jelöléses vizsgálatok szolgáltatták az első bizonyító erejű adatokat. Ezek a dán Morten-

sen nevéhez fűződtek. A Magyar Ornithologiai Központ 1908 áprilisában Schenk Jakob javaslatára a dánok és a németek után az elsők között kezdte meg a madarak gyűrűzését. Őt Herman Ottó vette a Központhoz a madárvonulás-kutatás matematikai módszerekkel való elemzésére. Az első esztendő nagy sikereként Afrikából érkezett visszajelzés egy Magyarországról útra kelt fehér gólyáról. A hivatásos magyar ornitológusok és lelkes amatőrök ezt követően több millió madár megjelölésével járultak hozzá vonuló madaraink viselkedésének jobb megismeréséhez. A kutatási eljárások fejlődése megsokszorozta a madárvonulásról szóló információkat. A

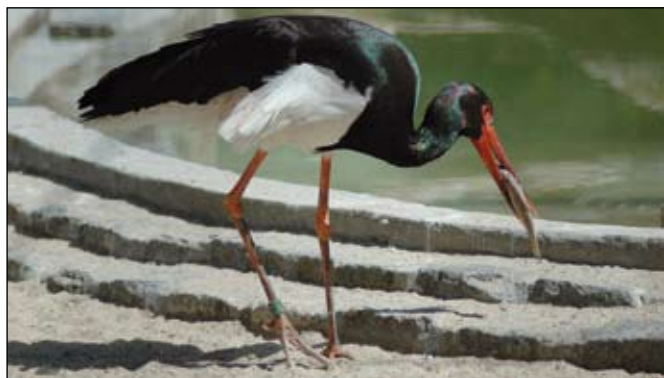
Tudod-e?

Madárgyűrűzéssel nyomon követhetők a szárnyasok. A gyűrűzés nem sokkal több mint száz éves, és a dán Mortensen nevéhez fűződik. A Magyar Ornithologiai Központ 1908 áprilisában Schenk Jakob javaslatára a dánok és a németek után a világon az elsők között kezdte meg a madarak gyűrűzését.

nagy teljesítményű teleszkópok térhódítása és a messziről is leolvasható színes gyűrűs jelölések néhány ezrelékről esetenként tízszázalékosra növelték a madárgyűrűzés eredményességét. A radarral nyomon követett vonuló csapatokról vagy a rádióadóval, illetve műholdas jeladóval jelölt példányokról érkező naprakész adatok a vándorlás finom részleteire is rávilágítanak. (Az interneten sokszor műholdas jeladót hordozó madár helyváltoztatását is követhetjük.) A vedléskor növesztett friss tollakban mért bizonyos radioizotópok arányaiból a vedlés helyére, így közvetve a telelőterületre következtethetünk. Valamennyi vonuló madárfaj egymástól valamelyest eltérő vonulási stratégiát követ. Ráadásul sok esetben a fajkon belül is megkülönböztethetünk a vonulási útvonalak szerint elkülöníthető állományokat, úgynevezett flyway populációkat. Az Európa nyugati területeiről induló fehér gólyák például az Ibériai-félszigetet

megcélozva indulnak Afrikába, míg a földrészi keleti felén költők a Boszporuszon átkelve vonulnak. Ertérések mutatkozhatnak az öregek és a fiatalok, valamint a hímek és a tojók szokásaiban is. A különböző állományok e sokféleség ellenére is csupán néhány, egymástól jól elkülöníthető vonulási folyosót (flywayt) követnek, mert igazodniuk kell a leküzdésre váró földrajzi terepakadályokhoz, illetve az időjárási korlátokhoz. 1. A csendes-óceáni vagy pacifikus-amerikai vonulási folyosó Alaszkától Kanada és az Egyesült Államok csendes-óceáni tengerpartján keresztül a Tűzföldig nyúlik. 2. A Mississippivi vonulási folyosója, elsősorban a Mississippivi folyó völgyét köveit, és Észak-Amerika szárazföldi részének nyugati felétől Dél-Amerika nyugati feléig terjed. 3. Az atlanti-amerikai vonulási folyosó Észak-Amerika keleti feléből Floridán, a Karibi-szigeteken keresztül Dél-Amerika keleti területei felé vezet. 4. A kelet-atlanti vonulási folyosó Grönlandot is magában foglalva Eurázsia északi részéről Skandinávián keresztül Afrika atlanti-óceáni partvidékére gyűjti a vonuló madarakat. 5. A fekete-tengeri/mediterrán vonulási folyosó Szibériától Kis-Ázsián keresztül Afrika északi és nyugati részéig húzódik. 6. A nyugat-ázsiai-kelet-afrikai vonulási folyosó Szibéria egy részét, Közép-Ázsiát és Afrika keleti részét köti össze. 7. A közép-ázsiai vonulási folyosót a Szibéria és az Indiai-félsziget között vonuló madarak használják. 8. A kelet-ázsiai-ausztráliai vonulási folyosón Kelet-Ázsia és Alaszka Délkelet-Ázsiába, illetve Ausztráliába vonuló madarai közlekednek. Mindebből kiderül, hogy Délkelet-Ázsiából közvetlenül Európába vezető vonulási útvonalak nincsenek. A földrészek határain túlra kalandozó vadmadarak csak pihenőhelyeken találkozhatnak – véletlenszerűen. A felsorolt folyosókon vonuló madarak egymás útját tehát bizonyos pontokon keresztezhetik. Nyugat-Afrikában például egymás mellett tehetnek a kelet-atlanti, a fekete-tengeri és a nyugat-ázsiai-kelet-afrikai útvonal madarai. A különböző vonulási sztrádák vándorai ugyanakkor vidékeinken is találkozót tarthatnak.

M. G.

Ritkán látunk fekete gólyát

Jobb ma egy veréb, mint holnap egy túzok?

A szerencse városa

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy legényecske, Róbert volt a neve. A falujától még húsz mérföldnyire sem volt oly ügyes fiú, mint amilyen ő volt. Egy este Róbert a társaival kiment az erdőbe, ott nagy tüzet gyújtottak, köréje telepedtek s hallgatták nagy csendben egy öreg katona meséjét. Az öreg katona, akinek arcát beforradt sebek borították, a szerencse városáról mondott mesét a fiúknak.

– Ez a város – mesélte a katona – olyan magas hegy tetején épült, hogy még a madár is elfárad, mire odaér. S hej, mi tenger arany, ezüst, gyémánt van ott! Az ott lakó emberek azt sem tudják, mit kezdjenek azzal a rettentő sok kincssel. A házakat aranyból, a várakat ezüsből építették, a hajókat pedig gyémántból faragták ki. Az utcák vert arannyal vannak kiköveve. De van is ott tisztaság! Ha a kocsik felverik a port, az is csak aranypor, összesöprik s beleöntik a csatornába. De mit ér ez a rettentő nagy gazdagság, ha idegen embernek nem lehet része abban! Nem ám, mert senki lélek még nem tudott eljutni abba a városba, oly nehéz az útja. Hej, pedig de sokan próbáltak szerencsét!

Róbert csupa szem és fül volt, s mikor az öreg katona bevégezte a mesét, izgatottan kérdezte:

– Bácsi! Ismeri-e maga az utat, amelyik ahhoz a csuda városhoz visz?

– Azt hiszem, igen – válaszolt az öreg –, de nem tanácsolom neked, fiam, hogy szerencsét próbálj.

– Miért?

– Azért, fiam, mert az az út hosszú is, sziklás is. Én is elindultam egyszer, de már az első nap visszafordultam. De ha nem hallgatnál rám s megpróbálnád a szerencsét, két utat is mutathatok, odavezetőt. Az egyik széles, sziklás út, tele kavicsokkal, mik véresre sebzik a lábadat s halálra fárasztanak. Még ha ki is bírná ezt az utat, oly hatalmas ellenségek támadnak rád mindenfelől, hogy azokat ugyan soha le nem győzöd. S ha legyőznéd is, mit érnél vele? Mire a szerencse városába érsz, olyan öreg ember leszel, hogy semmi örömed sem lesz a tenger kincsben. A másik út keskeny és sima, de...

– Ne mondjon többet, bácsi – szolt közbe Róbert –, a másik úton indulok el, akármilyen vár reám a végén!

– Jól van, jól – mondta az öreg katona –, adja Isten, hogy meg ne bánd az elhatározásodat. Én megmutatom az utat.

Az öreg katona Róbertet beállította az útba, ez meg vidáman elindult a szerencse városa felé. Ment, megdegélt s két nap múltán egy széles pataknak a partjához ért. A patak partján egy csónak volt kikötve s abban egy néger óriás ült.

– Ez az út visz a szerencse városába? – kérdezte Róbert.

– Ez, fiacskám, csak át kell ám jutnod ezen a patakon.

– Hát akkor légy olyan jó és vigy át engem.

– Szívesen – mondta az óriás –, de van-e öt aranyad?

– Öt arany? Sohasem is volt s nem is lesz talán soha. Bizony, ilyen szerencsés fiút ingyen is átvihetnél.

– Sajnálom, fiacskám, de ingyen nem vihetlek át. Ha nincs pénzed, engedj meg, hogy a szívedből vágjak ki egy darabocskát, s akkor átviszlek.

Róbert nem szolt semmit, csak szétnyitotta az ingét, intett a négernek, az meg kivágott egy darabocskát a szívéből. Amikor átért a patak túlsó partjára, olyan boldog volt, hogy semmi fájdalmat sem érzett. Láttá mesziről a szerencse városát, a szeme már most káprázott a szertelen ragyogástól, s észre sem vette, hogy az ingét a piros vér elborította. De mégiscsak vánszorgott tovább, s még százat sem lépett, óriás nagy hegy ágaskodott elébe. A hegy aljában egy másik néger óriás állt őrt.

– Hová, háová, fiam? – állította meg a néger.

Mondta Róbert, hogy háová.

– Ohó! Van-e pénzed? Nincs? Akkor engedj meg, hogy a szívedből vágjak le egy darabocskát, különben nem engedlek tovább.

Róbert habozás nélkül nyitotta szét véres ingét, s a néger levágott belőle egy darabocskát.

Tovább ment a fiú, bár alig állt a lábán. Már-már azt hitte, hogy elérkezett a ragyogó, tündöklő városhoz, amikor egy rettentő mély sziklah-

sadék állta el az útját. Szegény fiú, kétségbeesetten ült le egy köre. Ebben a pillanatban egy saskeselyű szállt le mellé s mondta:

– Át akarsz jutni, ezen a sziklahasadékon? Átviszlek, ha adsz egy darabot a szívedből.

– Végy hát belőle, – mondta szomorúan a fiú.

A keselyű belevágta csőrét Róbert mellébe s lecsippentett egy darabot a szívéből. Aztán belevágta a karmait Róbert vállába s átrepült vele a hasadékon.

Most végre ott volt a szerencse városának a kapuja előtt. Még csak egy lépést kell lépnie, s bent van a szerencse városában! De ezt az egy lépést már nem tudta megtenni, a kapu előtt összerogyott. Amint ott hevert, a földön egy acélszívvet pillantott meg. Mohón nyúlt az acélszív után, betette a mellé a darabocskát vérző hús mellé, ami a szívéből megmaradt.

– Itt vagyok hát végre – gondolta Róbert, de csak kíváncsiságot érzett, örömet semmit. Aztán felsóhajtott: Mit ér nekem a gazdagság, ha elvesztettem a szívemet?!

Bement a városba, s amerre ment, mindenütt rengeteg kincs hevert, csak ki kellett volna nyújtani a kezét utána, de nem vágyott reá.

– Semmi egyéb nincs ebben a városban – jajdult fel a szegény fiú –, csak arany és drágakő, s ezért elcseréltem a szívemet! Istenem, ha még egyszer visszakaphatnám!

Barátokat keresett, de egyet sem talált. Itt mindenkinek acélból volt a szíve s kinevették, mert az ő szívének egy része még hús volt. Szeretett volna dolgozni valamit, de semmi munkája nem akadt. Eszébe jutottak szülei, testvérei, akiktől el sem búcsúzott, s úgy fáj az a megmaradt darabocskát a szíve!

Nem volt maradása a szerencse városában. Elhatározta hát, hogy hazamegy egyszerű, fehér házikójukba, s úgy él majd, ahogy a többi falusiak élnek.

Hej, de boldog volt, amint hazafelé megdegélt! Az a darabocskát a szív, ami az övé volt, boldogan dobogott, de az acélszív szörnyű fájdalmat okozott neki. Amikor a kis faluba érkezett, szegényebb volt, mint valaha, a teste hideg, mert az a kicsi szív már alig dobogott. A testvére nyitott ajtót neki, s boldogan szorította karjai közé, de Róbert nem bírta el ezt a nagy örömet. Sápadt arcát elborították a könnyek, aztán összeesett, eszméletlenül terült el a földön. Édesapja ágyba fektette, édesanyja zokogva borult rá s ím, halljátok! az anyai könnyek csudát műveltek: az acélszív megroppant, kiesett Róbert melléből s új szív lett a darabocskát a szívből! Oh, de boldog volt most Róbert!

Ha valaki gazdagságról beszélt neki ezután, ez volt rá a szava:

– Ha Isten vagyont ad, örömmel fogadom, de a szívem árán sohasem vásárolnám meg!

Tárkony, a nemköltő költő a hideg konyhában gubbasztott, és nagyon sajnálta magát. Olyannyira sajnálta, hogy még nyafogni sem volt kedve. Igaz, nem tudta, miért is kellene nyafognia, csak érezte, hogy valamiért nagyon, de nagyon-nagyon.

Ásítva számba vette hát a tragikus lehetőségeket.

Első tragikusság: reggel van.

Második, egyben a legfőbb tragikusság: nem jutott eszébe a legfőbb tragikusság.

A reggeli kávéja nélkül képtelen volt gondolkodni. Még az asztaltól sem tudott fölállni, pedig egész éjjel ott aludt, hogy kéznél legyen a kávéfőző. Az első tragikusságban viszont nem talált semmi szokatlant: minden reggel borzasztóan rosszul esett neki, hogy föl kellett kelnie.

Még horkolt a lelke. Még az agya. Még mindene. Még a kisujja is. Sőt, a kisujjkörme alatt lévő piszok is.

Bekapcsolta Szörnyet, az ócska kávéfőzőt, aki olyan hangos csörömpöléssel köszöntötte, hogy beleremegett az ablak.

– Egy presszó lesz, de gyorsan – mondta sírós hangon Tárkony.

– Brrr! Egész véletlenül nem akartál még valamit mondani? – mordult föl Szörny.

– Ja, dehogynem, legyen mindjárt egy dupla! Nem is, inkább egy dupla-dupla! Tudod, ma különösen rossz napom van. Egyenesen tragikus, csak még nem jöttem rá, hogy miért...

– Brrr! Először is: jó reggelt! Másodszor meg: kérek szépen! – szakította félbe Szörny a szokásos reggeli siránkozást.

- Mi, izé, mit kérsz szépen?
- Én ugyan semmit, te viszont egy kávé!
- Igen, igen, na, pont azt kértem!
- De nem kértél.
- Dehogynem, most mondtam, hogy.
- De nem mondtad, hogy kérek, te nyavalyás fűzfapoéta! – dörögte Szörny.
- Jóvanjóvan, jóreggeltékrekszépen – haddarta egy szuszra Tárkony.
- Na, így már mindjárt jobb. De így se kapsz semmit, mert kifogyott belőlem a víz – vigyorgott Szörny.

– Jaj – jajdult föl fájdalmasan Tárkony, szóval lefekvés előtt elfelejtette a vizet.

Ördögi kör! Kávé nélkül képtelen fölállni és vizet tölteni Szörnybe, hogy az kávé főzzön neki, hogy ő fölálljon és vizet töltsön belé, hogy...

...hogy is van ez? Teljesen összezavarodott.

Kollár Árpád gyerekeivel

Mindegy is, az az egy biztos, ha most nem kap kávé, nem tud fölállni az asztaltól. Ha nem tud fölállni az asztaltól, akkor nem tud elmenni Csücsökhöz, pedig halálosan megígérte neki.

Ennek az otromba Szörnynek is pont most kellett cserbenhagynia őt! Kár volt megvenni

Hentes Kopasztól, a világhírű kétjoblábás balhátvédétől.

Tárkony nagyon utálta a kávé, de nagyon szeretett találkozni Csücsökkel. Mert az egész földkerekségen vele tudott a legeslegjobbban unatkozni. Vagyis szeretett volna, de sajnos néha megszállta őt az ihlet, amitől mindig rettenetes álmokörbe zuhant.

Egyedül még unatkozni is sokkal, de sokkal unalmasabb. Miközben Tárkony napokig, hetekig, hónapokig otthon hortyogott ihletett állapotban, szegény Csücsök végtelenül szomorúvá unatkozta magát.

Ezért aztán, amikor végre jól kialudta a költészetet, Tárkony megesküdött Csücsöknek, hogy soha, de soha többet nem hagyja őt cserben. Hogy egyszer és mindenkorra megváltozik, legalábbis megveszi Hentes Kopasz kávéfőzőjét. Szörny pedig olyan erős kávé főtt, hogy attól még a legerősebb ihlet idején sem aludt vissza.

De jaj, ha reggelre kifogyott belőle a víz, akkor vége volt mindennek.

– Ó, Csücsök – sóhajtott Tárkony a hideg konyhában, és újraértékelte a tragikusságokat.

Első és legeslegfőbb tragikusság: Csücsök!

Ha ma is cserben hagyja őt, soha többet nem fog szóba állni vele.

– Sírva könyörgök, Szörny, tölts magadba vizet, és főzz nekem egy akármilyen kávé!

– Hahó, te nyámnyila rímetyár! Én csak egy kávéfőző vagyok! Se kezem, se lábam, hogy a tőrőba tudnék vizet tölteni magamba?

Tárkonynak most már rendesen megjött a kedve a nyafogáshoz.

– Jaj, jaj, jaj, mégis csak egy nyavalyás, semmirekellő, aluszékony nemköltő költő vagyok – pofozta magát, hogy még véletlenül se aludjon vissza.

De sajnos a költészetnek nem lehet ellenállni.

Hiába pofozta, csipkedte, bökölte magát. Hiába húzkodta a szemhéjait. Hiába verte a fejét az asztalba, képtelen volt ébren maradni.

Rábukott a zsiros deszkára, és már hortyogott is boldogan tovább.

Kedves Olvasó!

Hogy kicsoda Kollár Árpád? Hogy nem ismered? Hohó! Pedig éppen a hetekben kapott József Attila-díjat. Ennek pedig nagyon örülünk. No, persze nem csak azért, mert Kollár Árpád vajdasági származású író, költő (és sok egyéb más is), hanem mert valóban kiérdemelte az elismerést. A völgy, írta Tárkony című tavaly megjelent könyvéből származó részletben a Tárkony nevű, nemköltő költővel ismerkedhettél meg. Ahogyan Tárkony nem igazi költő, vagyis igazi nemköltő, aki híján van a tehetségnek, úgy ezek a történetek

sem olyanok, mint ahogyan egy magára valamicskét is adó mesét elképzelünk. A Völgyben élő díszes kompánia többi tagja sem éppen mesei figura, például Csücsök, aki egészen magas szinten képes unatkozni, vagy Lajos, a mindenés és ott van a Tündér, aki tulajdonképpen egy goromba fráter. Azt leszögezhetjük, hogy itt pont arra kell számítanod, amire nem számítanál.

De kinek lehet érdekes ez a könyv? A könyvmolyok mellett mindenkinek, aki unatkozott már életében, mindenkinek, aki szereti a nem

teljesen hétköznapi dolgokat és végül mindenkinek, aki hisz a barátaiban és az álmaiban.

Végül pedig adós maradtam saját magam bemutatásával, hiszen velem eddig még nem találkozhattál a Jó Pajtás oldalain. Herédi Károly vagyok, mostantól én navigálalak téged az irodalom végtelen tájain. Figyelem tehát: öveket bekapcsolni és indul az Iránytű!

Jó olvasást kívánva:

Herédi Károly, egy valódi nemköltő

Ui: Annyira olvasnék néhány egészen csapnivaló, pocsek és unalmas verset tőled. Vállalod a kihívást? Ha igen, küldd el a szerkesztőségbe vagy az iranytujp@gmail.com címre!

Állatbőrből készültek régen a jó meleg téli A ruhák, a bundák, mellények és lábbelik. A bőr kikészítéséhez sokan értettek. Legfőképpen a pásztorok, hiszen ők éltek az állatok mellett, számukra kézenfekvő volt, hogy a húsup, tejük mellett az állatok bőrét is feldolgozták és hasznosították. De bőrrrel dolgoztak a tímárok, a vargák is. A legrangosabb bőrművesek azonban a szűcsök voltak.

A szűcsök drága prémekkel, hermelin-, medve- és a rókaprémmel foglalkoztak. Még a királyok és a főurak bundáját is ők készítették. Jó módban is éltek a szűcsök a régi időkben. A gyapjas juhbőr mesterei ugyancsak ők voltak. Juhbőrből készült ruhákat a módos falusiak, városi polgárok, nemesemberek viseltek. A szegényeknek azonban még juhbőr se jutott, ők meleg posztórúhában jártak télen.

RÉGI MESTERSÉGEK

A szűcs

A szűcs munkája a lenyúzott állatbőr megtisztításával kezdődött. A juhbőr gyapját jól kimosta. A belső feléről eltávolította a húst és hártýaréteget. Törte, puhította a bőrt, sóval tartósította, timsós csávaleben áztatta, végül kiszáritotta. Néha meg is festette barnára tölgyfagubacsból készült festékekkel. A munkafolyamat hosszadalmas és gyakran nagyon fárasztó volt. Hónapokba is beletelt, míg egy bőrdarabot megfelelően kikészítettek. De aztán következett a fáradozás jutalma: a szép ruha elkészítése, szabása, varrása és díszítése. Ezt a sokféle munkát a szűcs mind egymaga végezte.

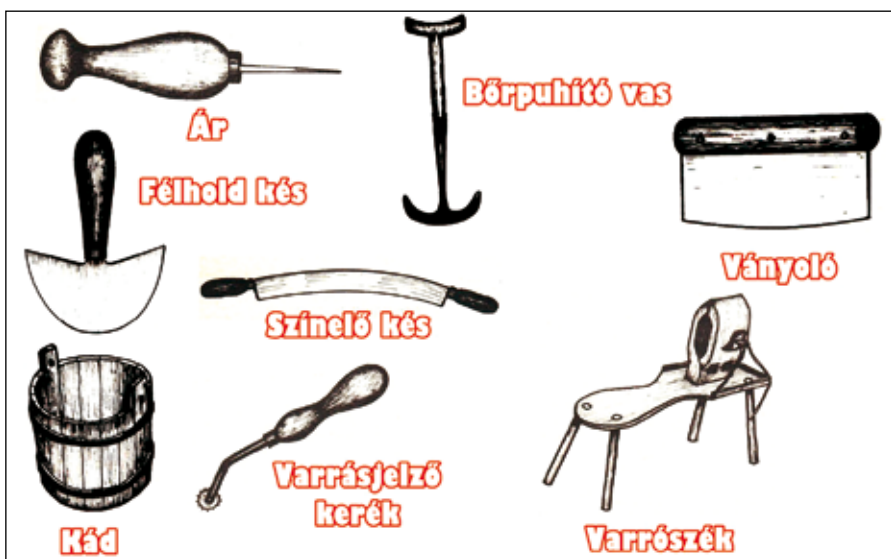

Rímóczi bőrmellény

A szűcsmesternek sokféle szerszámra volt szüksége. A bőr kikészítéséhez éles késeket, kaparókat, törőket, az áztatáshoz, csávázáshoz kádakat, a varráshoz és díszítéshez háromélű tűt, ollót, különböző lyukasztókat, csipkézőket használt.

Az ünnepi ruhadarabokat, a bundát, ködmönt, bekecsket hímzéssel vagy bőrrátéttel is díszítették. A szűcsök keze alól kikerülő legremekebb darabok a cifra ködmönök és a bundák voltak. Nagy tudás és sok türelem kellett az elkészítésükhöz. A földig érő cifra bunda három-öt, de akár 12 állatbőrből készült. Minél többből, annál dúsabban ráncolódott a ruha. Rózsá-, tulipán-, szegfűhímzés is került rá. Az ilyen drága darab rangot jelzett, csak a vagyonos gazda engedhette meg magának. De az egyszerűbb, dísztelen bunda is igen jó ruhadarab volt, nem győzték dicsérni a viselői. Olyan, mint a pince, mondták, nyáron hűvös, télen meleg. Esőben kifordítva viselték, lepergett róla a víz, mezőn nappal széke, éjjel ágya volt a gazdájának.

Ma is kifordított gyapjas birkabőrből készült jelmezekben úzik a telet február végén a mohácsi busók. Biztosan nem fázhatnak meg, míg áteveznek ladikjaikkal a téli Dunán. (kaboclap.com)

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Lázár Tibor festőművész

Óbecsén született 1980-ban Lázár Tibor festőművész, tanulmányait az újvidéki Művészeti Akadémián végezte, majd posztgraduális képzésben részesült Svájcban. Zentán él, ahol a Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium képzőművészet szakos tanáraként tevékenykedik. Több önálló és csoportos kiállításon túl, számos díj és elismerés birtokosa.

Lázár alkotásai szorosan kötődnek szülőföldjéhez, a régió gazdag történelmi és kulturális áramlataihoz. Főként a 19. és 20. század fordulójának társadalmi változásaira fókuszál műveiben, egyfajta „regionális identitás pontosítását is” remélve.

A képeken a hagyományos figurális ábrázolás egyfajta újraértelmezésébe nyerhet betekintést a néző. Lázár művei erőteljesen közvetítik az általa képviselt látásmódot, friss, üde színei derűs hangulatot árasztanak – írja róla a szakirodalom.

Kiállított kompozícióin többnyire virágok, madarak, modern köntösbe bújtatott csend-

Lázár Tibor...

életek tűnnek fel, amelyek a régi művészettörténeti korszakok motívumait idézik. Papagájok, koponyák, homárok, gyümölcsök, virágok jelennek meg különböző társításokban. A monokróm stílusban, élethűen megfestett központi motívumokat színes foltként megjelenő

fátyol fedi, amelyet helyenként széles ecsetvonások, elmosódások, grafitokra emlékeztető elemek tarkítanak.

... és műve

Az áprilisi háború

Amikor 1939. szeptember 1-jén kitört a második világháború, Jugoszláviában még béke volt. A királyság, a Karadorđevićokkal az élen jó viszonyokat ápolt Hitler Németországával. Miután a tengelyhatalmak 1940 végéig jelentősen megnövelték területüket Dánia, Hollandia és Belgium elfoglalásával, 1940. szeptember 27-én Berlinben Németország, Olaszország és Japán létrehozta a Háromhatalmi Egyezményt. A cél az új világrend kiépítése és fenntartása volt. A Háromhatalmi Egyezményhez hamarosan csatlakozott Magyarország november 20-án, Románia november 23-án, majd Bulgária is 1941. március 1-jén. A Jugoszláv Királyságot minden oldalról fasiszta rendszerek vették körül.

Dušan Simović tábornok

Az ország vezetőségének nem volt egységes álláspontja arra vonatkozóan, hogy mit kellene tenni. Politikailag közelebb álltak a nyugathoz, viszont a tengelyhatalmak katonailag erősebbek voltak, így jobb döntésnek tűnt az ő oldalukra állni. A Cvetković-Maček kormány 1941. március 25-én Bécsben több hónapos tárgyalásokat követően aláírta a csatlakozást a Háromhatalmi Egyezményhez. A nép tiltakozott, tüntetésekre került sor. Március 27-én katonai puccsot hajtottak végre, megbuktatták a kormányt és új kormányt alakítottak Dušan Simović tábornok vezetésével. II. Petar Karadorđevićot nagykorúvá nyilvánították.

Ante Pavelić

A Háromhatalmi Egyezmény aláírása Berlinben

Belgrád romokban hevert az áprilisi bombázás után

A márciusi belgrádi események Hitlert nagyon felmegeresítették, és úgy döntött, megsemmisíti Jugoszláviát. Felszólította Magyarországot, hogy vegyen részt a Jugoszlávia elleni támadásban. Mivel a magyar állam korábban Jugoszláviával aláírta az örök barátságról szóló szerződést, az ország vezetősége tétovázott. A miniszterelnök, Teleki Pál április 3-án öngyilkosságot követett el. Később, amikor Jugoszlávia már szétesett, úgy tekintették, a szerződés többé nincs érvényben. A 25-ös hadművelet április elején meg is kezdődött, így Jugoszláviának nem volt ideje felkészülni a védekezésre.

Belgrád bombázása 1941. április 6-án hajnalban kezdődött. 450 német repülő szórta a bombákat. Több oldalról támadták meg az országot, Olaszország, Ausztria (amely 1938-tól a Német Birodalom része volt), Magyarország, Románia, Bulgária és Albánia felől. A támadás folyamán több ezer lakos életét veszítette, az anyagi kár óriási volt. A jugoszláv főváros romokban hevert. A támadásban 50 német, olasz és magyar divízió vett részt.

A kormány és a király elmenekültek az országból, Görögországon keresztül a Közel-Keletre, majd Londonba repültek. A jugoszláv katonaság április 17-én aláírta a feltétel nélküli kapitulációt. Az ország szétesett. Megszállási övezetekre osztották, egyes részeit annektálták, egyes részei pedig függetlenséget kiáltottak ki, vagy igyekeztek önállósulni. Szerbia központi

része német megszállás alá került, Bánátban a helyi német kisebbség, a Volksdeutscherok vették át a hatalmat. Azon kívül a németek elfoglalták Szlovénia egyes részeit is, Stájerországot és Gorenjskát. Az olaszok elfoglalták a Ljubljanai tartományt, Dalmácia részeit, a Kotori-öbölt, illetve Nagy-Albánián keresztül Koszovó és Metóhia nagy részét. A magyar hadsereg bevonult Bácskába, Baranyába, a Muraközbe és a Murántúltra. A bolgárok lerohanták Macedónia nagy részét, Dél- és Kelet-Szerbiát. Macedóniában felszabadítóként léptek fel, akik a macedónokat megmentik Belgrád önkényuralma alól. Crna Gorában a szeparatisták megkíséreltek független államot létrehozni.

A horvát usztasák, élve a lehetőséggel, április 10-én kikiáltották a Független Horvát Államot (Nezavisna Država Hrvatska – NDH). Élére Ante Pavelić usztasa vezető került. Megkezdődött a szerbek, a zsidók, a romák, a kommunisták és más politikai ellenfelek üldöztetése. Horvátországban létrehozták a haláltáborok egyik legszörnyűbbikét, a Jasenovacot. Itt több százezer embert végeztek ki. A szerb pravoszláv egyházat sem kímélték. A papok, szerzetesek is üldöztetéseknél voltak kitéve, a kolostorokat kifosztották és lerombolták.

A Jugoszláv Kommunista Párt ellenállásra szólította fel a népet és létrehozta a partizán csapatokat.

A kicsi kék kedvencek

A Hupikék törpikék – lásd a hátoldalt! – már nagyon régóta, csaknem hatvan éve töretlen népszerűségnek örvend. Habár, ahogyan azt tudhatjuk, a törpikék magas hegyek mögött, hatalmas fák között, gombaházakban laknak, történeteik mégsem maradnak rejtve. Az elmúlt évek során számos alkotó dolgozott ezeken a történeteken. A napokban jelenik meg a Hupikék törpikék animációs sorozat harmadik része, Az elveszett falu, angolul Smurfs: The Lost Village. Az első 2011-ben jelent meg egyszerűen Hupikék törpikék címmel, Raja Gosnell rendezésében. Az alkotás vegyes technikával készült, animációs és élőszereplős jelenetek ötvözésével. Sikeres lett, így 2013-ban elkészült a második rész, amelyet ugyancsak Raja Gosnell rendezett és szintén vegyes technika jellemezte. Habár ez is sikert ért el, sok újdonságot nem hozott, így a harmadik rész esetében változásokról számoltak be a készítők. Az elveszett falu rendezője immár Kelly Asbury, az alkotás pedig mellőzi az élőszereplős jeleneteket és teljes egészében animációs. A történet Törpillára koncentrálódik, aki arra a kérdésre keresi a választ, hogy miért ő az egyedüli lány Aprajafalván. Mivel minden jel arra mutat, hogy a választ a törpök elveszettnek hitt falujában kapja meg, így kezdetét veszi a nagy kaland. A filmkészítők ezúttal is gondoskodtak arról, hogy a törpöknek ismert sztárok kölcsönözzék a hangjukat. Az eredeti angol verzióban hallhatjuk Demi Lovatót Törpillaként, továbbá Rainn Wilson, Julia Roberts, Michelle Rodriguez, Meghan Trainor, aki egy dalt is készített az alkotáshoz, a konyha ördögként ismert Gordon Ramsayt, de még a rendező, Kelly Asbury is hangját adta az egyik törpnek. Az animációs alkotás készítése kapcsán Kelly Asbury arról beszélt egy interjúban, hogy sokat és mélyen tanulmányozta az eredeti Hupikék törpikéket. Mivel pedig a harmadik részben új karakterek kelnek életre, arra törekedett, hogy azok minél közelebb álljanak a Peyo által megformált törpvilághoz.

Ahogyan azt már említettük, nagyon régóta létezik a törpök világa. A Hupikék törpikék, franciául Les Schtroumpfs, a Peyo, azaz Pierre Cul-

liford belga képregényszerző által megalkotott apró, kék, manószzerű lények. Egy törp magassága két és fél almányi. Peyo egy képregénysorozatát készített 1952-ben egy francia-belga magazin számára, Johan & Pirlouit, magyarul Janó és Bibice címmel. A történet a középkori Európában játszódik, a bátor királyi apród, Janó és kis növésű csatlósa, Bibice (a Hupikék Törpikék sorozatban Vili) kalandjait követi. A törpök története 1958-ban indult útjára, amikor Peyo új szereplőket mutatott be a sorozatban. Janó és Bibice egy csodafurulyát próbálnak megszerezni a varázsló, Furfangusz segítségével és eközben találkoznak a furulya eredeti készítőivel, a törpökkel. Az első Hupikék törpikék képregény 1963-ban jelent meg. A képregénysorozat 23 kötetből áll, az utolsók már Peyo 1992-ben bekövetkezett halála után jelentek meg. Időközben a törpök mozgóképre kívánczoltak. A hupikék törpikék kalandjai címmel 1965-ben készült egy másfél órás fekete-fehér animációs film, amely nem aratott különösebb sikert. Ezután 1976-ban az eredeti Janó és Bibice sorozatot feldolgozó alkotás jelent meg A kis manók furulyája címmel. A nagy sikert 1981-

től lehet számítani, ekkor indult meg az ismertté vált rajfilmsorozat. Érdekes megemlíteni, hogy készítői nagy hangsúlyt fektettek a klasszikus zenére. A rajfilmsorozatban egyebek közt Johann Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Hector Berlioz, Claude Debussy, Kodály Zoltán, Liszt Ferenc, Felix Mendelssohn, Wolfgang Amadeus Mozart, Mogyest Muszorgszkij, Szergej Prokofjev, Szergej Rahmanyinov, Maurice Ravel, Nyikolaj Rimszkij-Korszakov, Gioachino Rossini, Franz Schubert, Richard Strauss, Igor Stravinsky, Pjotr Iljics Csajkovszkij és Richard Wagner szerzeményei is felcsendülnek.

A 2011-ben visszatért, teljesen újszerű Hupikék törpikék cselekménye New Yorkban játszódik, a második részé pedig Párizsban. Ezekben Törpilla hangján Katy Perry szólal meg, a zenéjük pedig inkább a popvilágba kalauzol bennünket. Az első részben egyebek közt a Far East Movement, a Vampire Weekend, a Run-DMC, az AC/DC és a Panic! At the Disco dalait hallhatjuk, míg a másodikban Britney Spears, az Owl City, Nelly Furtado és a Right Said Fred szerepel a dallistán.

Amy Lee új dala

Az elmúlt években Amy Lee többször is bebizonyította, hogy van élet az együttesen kívül is. Amióta az Evanescence tagjai szünetelnek, az énekesnő számos egyedi feldolgozással jelentkezett, valamint több független filmhez is írt dalt. A legutóbbi ilyen a Voice from the Stone című thriller, amelyet 2015-ben forgattak Olaszországban. Amy ekkoriban több képet és áruklódó részletet is megosztott a rajongóival, amelyek arra engedtek következtetni, hogy nemcsak egy új dal, hanem egy új videoklip is készül. Követőinek azonban több mint egy évet kellett várni az újdonságra. A filmet várhatóan április végén mutatják be az Egyesült Államokban. Egyelőre csak rövid előzetessel csigázták fel a filmkedvelők kíváncsiságát, viszont Amy dala, a filmhez írt Speak To Me, nemrég teljes egészében felkerült a világhálóra. Ha pedig igazak a zenei hírek, akkor végre készül az új Evanescence album is.

Ozzy új lemezen gondolkodik

Csaknem ötven év működés után megszűnt a legendás Black Sabbath együttes. Túl vannak már az utolsó turnéjukon és lemezbemutatójukon, tehát minden jel arra mutat, hogy valóban nem tervezik továbbvinni a zenekart. Az elmúlt időszak megpróbáltatásairól több interjú is készült az együttes frontemberével Ozzy Osbourne-nal, valamint a Black Sabbath egyik oszlopos tagjával, Tony Iommi szőlőigézőtárossal. Az interjúk során Ozzy és Tony Iommi arról beszéltek, hogy nem tartják valószínűnek a jövőben az újbóli összeállást, és új album sem várható az együttestől. Elmesélték, hogy kaptak ugyan koncertfelkéréseket, de az összeset visszautasították. Szóba került az is, hogy ezek után mihez kezdenek. Ozzy azt mondta, hogy egyelőre csendre és nyugalomra vágyik, azután pedig a szólókarrierjére szeretne összpontosítani, és egy új lemezt is készítené.

Nem lesz zenés

A Disney 1998-ban mutatta be a kínai harcos hercegnőről szóló, igaz történet alapján készült Mulan című rajzfilmet, amit a stúdió felújít és élőszereplős változatban tár a nézők elé, vélhetően 2018-ban. A tervek szerint tehát húsz évvel az eredeti megjelenése után kerül a mozikba. Egyelőre azonban úgy tudni, hogy az 1998-as változattól eltérően az új Mulan nem tartalmaz majd dalbetéteket. A hírt a produkció rendezője, Niki Caro hivatalosan is megerősítette egy interjújában, mondván, hogy az alkotás sokkal inkább a történetre helyezi a hangsúlyt. A rajongók egy része ezen megütközött, és sokan abban reménykednek, hogy a filmkészítők még egyszer fontolóra veszik a döntésüket, és végül az alkotás mégis tartalmaz majd néhány ütős dalt. A film forgatókönyvét egyébként Lauren Hynek és Rick Jaffa írja. A forgatás várhatóan az év második felében veszi kezdetét, a bemutató időpontját pedig jövő év novemberére tűzték ki.

Állatokkal társalog

Robert Downey Jr. az utóbbi években a Vasember eljátszásával vált a világ egyik legnépszerűbb sztárjává, azóta viszont csak ritkán kalandozik a Marvel-univerzumon kívülre. Utoljára a 2014-ben bemutatott A bíró című filmben vállalt el egy olyan főszerepet, amelyhez nem kellett szuperhősjelmezelt húznia magára, most azonban ismét egy különleges karakter bőrébe bújhat, hiszen a tervek szerint Dr. Dolittle-t fogja eljátszani. Az állatokkal beszélő orvost először Rex Harrison keltette életre 1967-ben, a legtöbben viszont Eddie Murphy szereplésével ismerték meg a karaktert. Eddie Murphy előbb az 1998-as Dr. Dolittle-ben, majd a 2001-es folytatásban játszotta el a főszerepet. A különleges képességű orvos történeteinek újragondolása által készülő The Voyage of Doctor Dolittle-t Stephen Gaghan rendezi, aki legutóbb Matthew McConaughey-val dolgozott együtt az Arany című film forgatásán. Egyébként Robert Downey Jr. legközelebb a Pókember: Hazatérés-ben lesz majd látható.

Jelige: Bizonytalanság
Kedves Bizalmas sorok!

Középiszkolás lány vagyok, egy számomra elég nagy dilemmával, szerelemügyben. Pár hónapja járok a fiúmmal. Jól néz ki, vicces, megértő, becsületes, segítőkész és mindig nagyon jó hozzám. Becsülöm őt, és megvan az érdeklődésem iránta, de nem vagyok benne biztos, hogy szerelmes vagyok belé. Tulajdonképpen fogalmam sincs... Sokszor, amikor rossz napom van, valami bánt, rögvést rá zúdítom minden haragomat, ezzel többször megsértem őt. Nagyon bánom ilyenkor, persze bocsánatot is kérek. Csak az a gond, hogy ez túl sokszor fordul elő. Megesik, hogy piszkálom is egyes dolgok miatt, amire nem lenne komolyabb okom. Úgy érzem, nem tisztelem eléggé. Nem szeretnék rászokni az ilyen viselkedésre, de annyi minden zavar saját magammal kapcsolatban, a tanulmányi eredményeimmel sem dicsekedhetek, és ez felkavar. Úgy gondolom, nem vagyok neki elég jó, szebbet és jobbat érdemelné... Az előző fiúm iránt valahogy másként éreztem. Tudom én egyáltalán, mi is az a szerelem? Több ismerősömtől is tanácsot kértem, mert nem vagyok biztos az érzéseimben, és mindenki mást mond. Én a „szünetet” választottam, és most tartjuk egy ideig a távolságot, amíg nem tisztázódik le bennem minden. Hiányzik, de még mindig kavarg minden a fejemben, mit is kéne tennem... Nem szeretném megbántani, ő szeret engem, de valami döntést meg kell hoznom. Kérlek, segíts!

Válasz:

Sajnos, nem egyszer megesik, hogy a szerelemmel kapcsolatos dolgok bonyolultakká válnak, és nem tudunk vele mit kezdeni, vagy éppen nem az, amit mi valójában szeretnénk, és amire szükségünk van. A járás azért van, hogy minél jobban megismerjük egymást, és kiderüljön, hogy pont az-e az a másik fél, akire szükségünk van. Te érzed, hogy valami nem stimmel köztetek, ez a kapcsolat nem az, ami neked ebben a pillanatban kell. Valószínűleg az is közrejátszik a dologban, hogy úgy érzed, idézem: „Úgy gondolom, nem vagyok neki elég jó, szebbet és jobbat érdemelné...”. Az igazság az, hogy kinek mi a jó, azt mindenki maga dönti el. A fiúnak te így, ahogy vagy, jó vagy, viszont számodra ő nem a nagy Ő, ahogyan mondani szokás. Jó, hogy szüneteltél. Mivel az életnek vannak olyan területei, amelyekkel nem vagy elégedett és változtatni szeretnél, inkább erre irányítsd az energiádat. Magaddal és a tanulás kapcsolatosan tanácsot kérhetsz az iskola pszichológusától, vagy ha nincs, a pedagógus is a segítségére lehet. Ha mást nem, tanácsot ad, hogy kihez fordulhatsz segítségért az iskolán kívül.

Jelige: "Muffin"
Kedves Bizi!

13 éves lány vagyok. Már 3 éve, hogy a suliban történt velem egy nagyon ciki dolog, és még mindig emlegetik. Mindig ugyanaz az osztálytársam hozza fel, és csak 1-2 gyerek nevet rajta az osztályból, a többiek hallgatnak. Nemrég egy kiránduláson voltam, ahova ugyanez az osztálytársam is eljött, és megint felhozta a témát. Nagyon rosszul éreztem magam, mert nemcsak az osztálytársaim voltak ott, hanem a vezetők, és más diákok is. Én csak a telefonomat bújtam, és szégyenemben nem merem felnézni. Az egyik vezető hozzá is fűzött valamit, amitől nem voltam elragadtatva, de megértett engem. Tudom, hogy nem lehet vele beszélni, ezért meg se próbáltam. Elég visszahúzódo típus vagyok és nem nagyon szokimondó. Kérlek, segíts, mit tegyek, hogy elfelejtsem a történeteket és az osztálytársam is abahagyja a piszkálódást!

Válasz:

Kedves Muffin!

Igazán kínos dolog, ha valaki, aki nem szeret a figyelem középpontjában lenni, hirtelen a beszélgetés és élcélődés központjává válik. Ugyanakkor elmarasztaló az iskolatársad viselkedése is. Azért hozakodik elő rendszeresen a te bakid témájával, mert látja, hogy neked ez kellemetlen és fájó. Használd ki a következő alkalomig az időt, hogy több dologgal kapcsolatosan ötleteket gyűjtsél, és így legközelebb kapásból tudjál megfelelni reagálni. Először is próbálj meg te is nevetni a történeten. Keresd meg a történet humoros oldalát, és csinálj belőle viccet.

Ezzel leszereled a feléd dobott ellenséges labdát. Az is jó lesz a dologban, hogy nem a megszokott reakciót kapja: a sírást, a sértődöttséget, a fájó arckifejezést, a visszahúzódoást, a szégyenkezést, és még sorolhatnám. Közben, mivel biztos, hogy neki is voltak bakijai, gyűjts egy kis csokorra valót az övéiből is, és ha erre szükséged lesz, ha nem válik be a saját számládra való viccelődés, dobd be beszédtémaként az ő történetét is. Ha van elég merszed hozzá, elbeszélgethatsz arról a társaddal, hogy ez miért nem jó viselkedés a részéről. Hisz a cserkészek viselkedésének egyik alapköve, hogy „...tisztelőtben tartja az emberi méltóságot...”, és a te esetében a társad vétett e szabály ellen.

Kérdéseitkre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT

Milyen szmogban élni?

A levegő szennyezése világméretű probléma. A levegő az élővilág, így az ember számára is a legfontosabb életfeltétel. Mit tehetünk, hogy megóvjuk a levegő minőségét?

A városokban a közlekedési eredetű szennyezőanyag-kibocsátás a meghatározó. A **kipufogógázok** miatt a levegő nitrogén-dioxid és szénhidrogén tartalma az elmúlt évtizedekben nagymértékben megnövekedett. A felsorolt vegyületek napfény hatására szmogot és **talajközeli ózont** hoznak létre, ami asztmát okozhat. A gépjárművek egyebek mellett ólmot és szén-monoxidot bocsátanak ki.

A szmognak két fajtája van: **1. Los Angeles típusú:** jellemzően a nagyforgalmú, száraz, napfényes nyarú térségben fedezhetjük fel, különösen ott, ahol katlanban helyezkedik el a város, a levegő ugyanis megreked. Kialakulásának feltételei az erős napsugárzás, a közlekedés által kibocsátott szennyezések, valamint a gyenge légmozgás. Következésképpen, hogy erősen izgatja a nyálkahártyát. **2. London típusú:** leginkább az olyan típusú nagyvárosokban fordul elő, mint London, ahol magas a légnyomás, a páratartalom és a légszennyezés (kén-dioxid, por, korom). Következésképpen az asztma, a halálos kimenetelű tüdődéma.

Mit tehetünk mi? Kerékpározzunk, gyalogoljunk, közösen használjuk az autót, vagy válasszuk inkább a tömegközlekedési eszközöket. Közlekedj **vonattal!** Az autójában egyedül utazó ember kilométerenként háromszor annyi szén-dioxidot bocsát ki, mint az, aki vonattal utazik. És még valami: használj golyós dezodort, mert kevesebb szennyezőanyagot juttatsz a levegőbe.

Intim higiénia

Atisztálkodás alapvető szabályait már gyerekkorunkban megtanultuk, de ez a tanulási folyamat nem állhat meg: életkorunknak megfelelően folyamatosan frissíteni kell tudásunkat, hiszen a személyi higiénia hiánya miatt a különféle betegségek könnyebben kialakulhatnak.

A nők/lányok ápoltságához különösképpen hozzátartozik az intim higiénia. A hüvelyflóra jótékony baktériumai savas kémhatást alakítanak ki, amely így védelmet nyújt a kórokozókkal szemben. A hüvely öntisztuló tulajdonsággal bír, így elég naponta a külső nemi szerveket megtisztítani. A szappanok és tusfürdők lúgosító hatásai miatt felboríthatják az egyensúlyt, így intim részeken ezeket ne alkalmazd!

A zuhanyozás mellett hetente egyszer-kétszer szakíts időt a kádban való fürdésre. Gyógyíthatod is magad, például megfázás esetén egy liternyi kamillateát kell önteni a fürdővízhez, illetve nőgyógyászati problémákra kiváló a cickafarkteás ülőfürdő alkalmazása.

Talán felesleges is mondani, hogy nyilvános WC használatakor lehetőleg ne ülj a WC peremére. A toalettpapír használata előlről hátrafelé történő mozdulatokkal történjen, így elkerülhetőek a fertőzések. Székelés után még érdemes intim törölkendőt is használni.

A férfiak/fiúk tisztálkodása ugyancsak a mindennapok része kell, hogy legyen, ez vonatkozik az intim testrészek tisztítására is. Lehetőleg minden nap zuhanyozz, a fitymát húzd hátra, az alatta lévő makkot folyó vízzel mosd le.

Az intim testrészek tisztítására javasolt a folyó víz kímélő szappannal vagy tusfürdővel, az irritációt okozó kozmetikumok az érzékeny bőrnélkül bőrpanaszokat okozhatnak. Elég óvatosan lemosni, a dörzsölés veszélyes lehet. Ha bőrkiütést, viszketést, váladékozást tapasztalsz, akkor lehetőleg önkezelés nélkül keress fel mielőbb egy orvost. (webbeteg.hu)

TESZT

Tudsz alkalmazkodni?

1. Van egy szabad délutánod. Mit szeretnél csinálni a barátnőiddel?

- a) Mindegy. A lényeg, hogy együtt legyünk.
- b) Egy biztos: korizni nem megyek.
- c) Három ötletet dobsz be: mozi, vidámpark, gördeszka.
- d) Egyszerű a dolog: vagy elmegyünk moziba, vagy mindenki tűzhet haza.

2. Moziba mentek, de milyen filmre?

- a) Nem értek a filmekhez, döntsenek a többiek.
- b) Mindegy, csak nevetni lehessen.
- c) Vigjátékot javasolsz.
- d) Nagyon szeretném megnézni A kozmopolipok invázióját. Kár, hogy a többiek nem hallottak róla.

3. Kiderül, hogy a kiszemelt mozi zárva van.

- a) Semmi gond, majd kitalálunk valamit.
- b) Mindenben benne vagyok, csak rossz filmet nem akarok látni.
- c) Menjünk egy másik moziba.
- d) Ragaszkodsz A szerelem könnyei című filmhez.

4. A szerelem könnyei kapcsán vita robban ki...

- a) Utálom a vitákat. Remélem mihamarabb sikerül megegyeznünk.
- b) Annyi jó film van. Hogy jöhet egyáltalán szóba ilyen rémség?
- c) Mindent elkövetek a vita megakadályozása érdekében.
- d) A szerelem könnyeiről csak jókat hallottam.

5. A szavazás nem dönt el semmit. Most mi legyen?

- a) Mindnyájan megnézzük A szerelem könnyeit.
- b) Mivel nem akarom megnézni A szerelem könnyeit, hazamegyek.
- c) A filmet nem nézem meg, de utána találkozom a többiekkel, hogy együtt vásároljunk.
- d) Mindenkinek azt kell tennie, amit én jónak látok.

Értékelés

Ha a legtöbb válasz A: Rugalmas

Gyakran alkalmazkods a többség akaratahoz. Ez a legkevésbé sem zavar. Különböző dolgokat kedvelsz, a barátnőd társaságában sok mindent hajlandó vagy bevállalni. A hozzád közel állók remek, pótolhatatlan barátnőnek tartanak.

A tanácsunk: Ha ez a helyzet neked valóban megfelel, akkor semmi gond. Ha viszont azért fogadod el a többség akarata, mert tartasz tőle, hogy a te ötleteidért nem lelkesednének, akkor gáz van. Ha a többiek egy adott ügy kapcsán mást gondolnak, beszéljétek meg a dolgot.

Ha a legtöbb válasz B: Toleráns

Szeretsz együtt lenni a barátnőiddel, és szívesen mérleveled mások véleményét, ötleteit. Ugyanakkor képes vagy hangot adni a saját

véleményednek is. Ha valami nagyon fontos a számodra, amellet elszántan kiállsz.

A tanácsunk: Harcolni kell azért, amiben hiszünk, viszont nagyon fontos, hogy ne a macacsságod irányítson. A túlzott macacsság, keményfejűség semmi jóra nem vezet.

Ha a legtöbb válasz C: Közvetítő

Gratulálunk! Született diplomata vagy. Mindenkinek a véleményét meghallgatod, ugyanakkor saját magadat sem szorítod háttérbe. Amikor vita készül kitörni, mindig hallgatsz a józan eszedre. Kompromisszumra kész ember vagy, fontos a számodra, hogy mások is elégedettek legyenek.

A tanácsunk: Fontos, ugyanakkor esetenként hálátlan szerepet töltesz be a csoportban. A kompromisszumkészséget nem mindenki fogadja jól, és nem is mindig értékeli kellőképpen. Ilyen helyzetekben nem szabad letörnöd. Az a lényeg, hogy te megpróbáltad megoldani a dolgot.

Ha a legtöbb válasz D: Deszota

Nem viseled el, ha valaki nemet mond neked. Mindig tudod, hogy mi a tökéletes megoldás, és azt akarod, hogy ezt mások is elfogadják. Mások véleményének meghallgatását merő időpazarlásnak tekinted.

A tanácsunk: Lehet, hogy valaki egy ideig csodálja vezetői képességeidet, de nem sokáig lesz ez így. Hamarosan rád süthetik a „terrorista alak” bélyegzőt. Hallgasd meg mások véleményét!

Apró teendők a szebb mosolyért

Ha vigyázol a fogaid épségére, azzal nemcsak a megjelenésedet teszed még varázslatosabbá, hanem rengeteg betegséget is megelőzhetsz. Íme néhány tipp, amelyek segítségével megőrizheted a fogaid higiéniáját.

Kevesebb szénhidrát

Az étkezések alkalmával próbáld meg csökkenteni a szénhidrátbevitelt. Egy zsemle vagy egy adag sült krumpli ugyanannyira ronthatja a fogaid állapotát, mint egy adag fagyó. A szénhidrátokat a szervezeted cukorra bontja le. A szénhidráttartalmú ételek általában nehezen rághatóak, ragacsos masszát képeznek, amely a fogad közé ragadhat, és a baktériumok máris megkezdhetik az ártalmas munkájukat. Próbáld meg magas szénhidráttartalmú ételek nasolás helyett inkább egy almát vagy egy marék mogyorót rágszálni.

A szénsavas üdítők és a fogak

Elégé fura kijelentés, de sohasé moss fogat magas cukortartalmú, szénsavas üdítők után. A magas savtartalom és a súrolás kombinációja nagy kárt okozhat a fogzománcban,

gyengítheti azt. Mindenképpen várj egy kicsit, vagy öblögesd ki a szádát vízzel. Természetesen a legjobb, ha lecsökkentetted a cukros, szénsavas üdítők fogyasztását.

Igyál szívószállal!

Ha nem tudsz lemondani a cukros üdítőről, akkor használd szívószállal! A szívószállal való ivás közben a fogak nem érintkeznek olyan mértékben a cukros, savas itallal, mint amikor pohárból iszol. Vegyél néhány színes szívószállal, illetve próbáld meg lecserélni az üdítőket kevésbé savas vagy cukros változatra.

Egy csésze tea

Próbáld ki a zöld teát, hiszen magas antioxidáns tartalma miatt remek a fogaknak. A teák fluoridot is tartalmazhatnak, amely segít helyreállítani a fogak egészségét, továbbá napi egy-két csésze tea ivásával a rossz leheletért felelős baktériumokat is elűzheted. Mindezek mellett megfigyelhető, hogy a rendszeres teafogyasztóknak a fogszuvasodás, illetve az ínyproblémák sem okoznak gondot, hiszen az ital segít megelőzni ezeket.

Alma

A jó öreg mondást, miszerint „Naponta egy alma az orvost távol tartja” kibővíthetjük azzal, hogy a fogorvost is. A ropogós, friss ételek, mint például az alma vagy a répa szinte fogkeféként viselkednek, miközben rágod őket. Még akár a makacs szennyeződések is szépen eltávolíthatják. Ám nemcsak tisztítanak, hanem fehérítenek is ezek az ételek. Ám vigyázz arra, hogy közvetlenül az evés után ne moss fogat, hiszen ez a gyümölcs is ugyanúgy tartalmaz cukrokat és savat. Öblögesd vízzel, majd csak ezek után moss fogat. Vigyázat! Az alma nem helyettesíti a mindennapi fogmosást és szájápolást.

Kívülről-belülről ápol a rózsavíz

A rózsavíz jótékony hatásairól talán már te is hallottál – szuperül ápolja, hidratálja a bőrt, és magas antioxidáns-tartalmának köszönhetően a bőrmegújító arckrémekkel is felveszi a versenyt. Ital formájában is érdemes fogyasztani!

A rózsavízot otthon is könnyedén elkészítheted. Néhány rózsaszirmot áztass hideg vízbe, majd kezd el közepes lángon melegíteni. Nem kell neki sok idő, és ha kész, csak fedd le és hagyd kihűlni.

Tisztít, tonizál és hidratál

A rózsavíz bővelkedik C- és A-vitaminban, valamint antioxidánsban, melynek köszön-

hetően szuperül táplál, hidratál, megerősíti, megújítja a bőr szerkezetét, és serkenti a vérkeringést.

Tipp: Használd esténként vattára csepegtetve, hiszen a tonizálás mellett a sminket is eltávolíthatod vele, a szemed környékén pedig a sötét foltokat és a puffadást is csökkenti és halványítja.

Plusz fény a hajdadnak

A rózsavíz nem csak a bőrnek, de a hajnak is egy igazi kincs, hiszen kontrollálja az olaj- és faggyútermelést, így használatával visszaállíthatod a haj természetes állapotát.

Ha a zsírosodást szeretnéd megakadályozni, akkor egy rózsavízzel átitatott vattapamaccsal menj végig a fejbőrödon, majd ha végeztél, öblítsd le az egészet.

Ha táplálni és kondicionálni szeretnéd a hajad, akkor hajmosás után mosd át egy bögre rózsavízzel, amitől még az illata is csodálatos lesz!

Tipp: Ha leöblíthető balzsamot készítenél házilag, akkor egy kis kókuszolajhoz adj 10 csepp rózsavizet, és ezt vidd fel a hajadra!

Egy kis nyugi

A rózsavíznek nemcsak kívülről vannak jótékony hatásai, hanem az illatának köszönhetően a lelkedet is megnyugtatja. Csepegtess egy keveset a fürdővizedbe, és csak relaxálj!

Illatos permet

Ha szeretnél egész nap virágillatban fürödni, akkor a rózsavizet akár illatos testpermetként vagy parfümként is használhatod.

Nincs más dolgod, mint egy szórófejes üvegben néhány cseppet összekeverni vízzel, és amikor úgy érzed, hogy kell egy kis frissítés vagy plusz hidratálás, akkor fújd be magad vele.

Csodás frissítő

A rózsavíz illata mellett az íze is isteni!

Ha egy kis limonádéra vágysz, akkor a citromlén kívül néhány csepp rózsavizet is csepegtethetsz az italodba, de akár a süteményeket is feldobhatod vele.

Meglepő dolgok a házi kedvenceidről

1. A kutyák képesek kiszagolni a diabéteszes beteget

Elsőre úgy hangzik, mint egy epizód a Laszle tévésorozatból, de valójában igaz dolog. Egy megfelelően képzett kutya képes a cukorbeteg gazdi vércukorszintjének veszélyes mértékű változását megérezni a szaglása révén, s még időben tudja figyelmeztetni gazdáját a veszélyre (manccsal, nyalással, nyüszítéssel vagy ugatással).

2. A kutyák ki tudják mutatni szeretetüket a gazdi felé

Amikor a kutya keresi a szemkontaktust, akkor szimplán a szeretetét próbálja kimutatni, és nem feltétlenül kérést próbál továbbítani felénk. Csak nagyon közeli kapcsolat esetén alakul ki ez a fajta viselkedés, egyébként más kutyákkal vagy idegenekkel szemben az agresszió jele a szemkontaktus. Persze, nem minden esetben érvényes, lehet, hogy csak az

ebédünkre pályázik. Ha feszült a testtartása és a füleit égne ereszti, akkor jobb békén hagyni, mert valamiért morcos az eb.

3. A kutyák képesek akár 250 szó felismerésére is

A legokosabb, legjobban képzett kutyafajták nagyjából egy 2 éves gyerek értelmi szintjén vannak, mármint a beszéd felismerését illetően, állítják szakértők. Ezek a fajták 250 szó felismerésére is képesek, míg az átlagos kutyák csak 150-re. Ezek a kutyafajták: a border collie, az uszkár, a német juhász, a golden retriever és a dobermann.

4. A fehér macskák gyakran süketek

A fehér szőrű macskák gyakran süketek az egyik vagy mindkét fülükre, főleg azok, melyeknek kék a szeme. Ha csak az egyik oldalon

kék, akkor valószínű, hogy arra a fülére nem hall az állat.

5. A macskák a szájukon keresztül érzik a szagokat

Egy kisméretű szagérzékelő mirigy található a macskák szájpadlásán (Jacobson-szerv). Ahhoz, hogy a leggyengébb szagfoszlányokat is megérezzék, nagyra nyitják a szájukat, hogy az inger elérje az érzékelő szervet. Ez a furcsa szokás a Flehmen-reakció.

6. A macskák a szemükkel fejezik ki érzéseiket

A macskák az egymás közötti kommunikációt gyakran megoldják egymás nézésével, az egymásra való pislogással, állítják a viselkedésukat. Egy lassú pillantás a nyugalom jele, ami szintén nyugtatólag hat a fajtársra. Emberre irányulva egy csábító pillantás sokféle érzelmet válthat ki, vonzalmat, érdeklődést, szeretetet. Ha viszonzzuk, akkor azt a macska megérti. Egy hosszú pillantás, majd lassú pislogás megnyugtatólag hat házi és vadmacskára egyaránt.

7. A kutyák képesek szerelembe esni

Vajon képesek-e szerelmi kapcsolatot kialakítani, vagy bármelyik ellenkező nemű fajtársuk megteszi, akivel összefutnak a parkban? Elizabeth Marshall szakértő szerint igen, képesek rá, és erre dokumentált példát is tud mutatni. Elizabeth szerint azért mutat csak kevés kutya ilyen viselkedést, mert többnyire házi kedvencként tartva, fajtársaitól elzárva élnek.

Miért fontos, hogy eleget igyunk?

A megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztása elengedhetetlen feltétele szervezetünk kielégítő működésének. Bizonyára ismerjük a sokat emlegetett szabályt, mely szerint naponta legalább 2 liter folyadékot kell meginnunk egészségünk megőrzése érdekében.

Az ivás fontossága

Testünk 60-65%-ban tartalmaz vizet, ami nagyon fontos egészségünk fenntartásához. Míg evés nélkül akár 50 napig is kibírjuk, ivás nélkül 6-7 napnál nem élénk tovább. Szervezetünk a kiválasztással naponta folyadékot veszít, amelyet feltétlenül pótolnunk kell. Ennek mennyiségét azonban sok tényező befolyásolja. Függ az életkortól, a fizikai aktivitástól, ám általánosságban elmondható, hogy nyáron mindannyian több folyadékot veszítünk a szokásosnál, ezért ebben az időszakban akár 3 liter is lehet a napi igényünk.

A folyadékhiány következményei

Ha nem fogyasztunk elegendő folyadékot, koncentrációképességünk nagymértékben csökken, sokkal fáradtabbnak érezzük magunkat. A bőrünk állapotára is hatással van, hiszen

könnyen kiszáradhat, kipirosodhat. Az anyagcsere lassulása következtében pedig méreganyagok halmozódhatnak fel a testünkben, ami fejfájáshoz, fáradékonysághoz vezethet.

Mit igyunk?

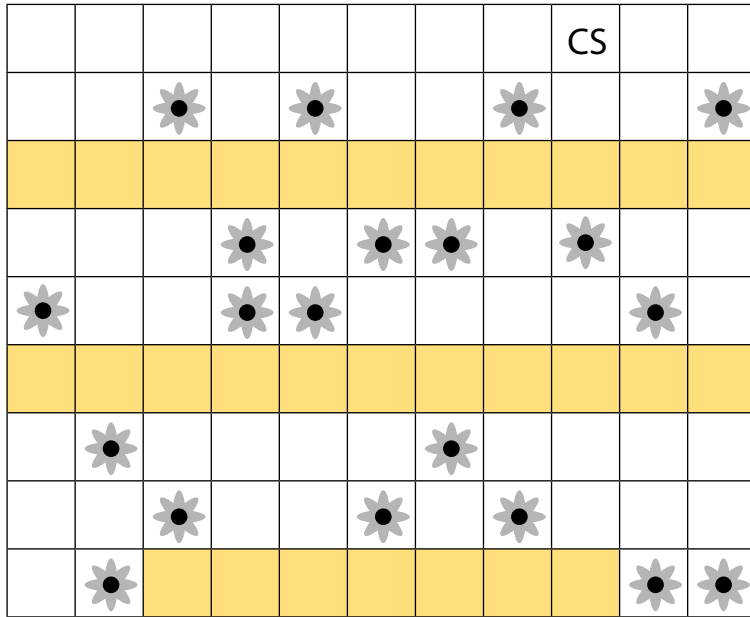
Minden vizet tartalmazó táplálék hozzájárul szervezetünk folyadékszükségletének kielégítéséhez. Ám tudjuk, hogy nem minden folyadékfajta egészséges. A koffeintartalmú italok, például a kávé fogyasztása vízhajtó hatású. Tehát csak mértékkel! Viszont ásványvízből, frissen facsart gyümölcslevekből és gyógyteákból ihatunk, amennyi csak jólesik. Ezek az

italok – közülük is főként az ásványvíz – tartalmazzák mindazokat a jelentős tápanyagokat, vitaminokat és ásványi anyagokat, amelyekre szervezetünknek feltétlenül szüksége van.

Tehát elegendő ivás nélkül nincs egészséges, kiegyensúlyozott élet. Létezik egy hatásos módszer, hogy lecsússzon a szükséges mennyiség. Mindig tarts a kezed ügyében egy üveg ásványvizet vagy bármilyen más egészséges italt és ebből igyál meg minden étkezés előtt egy pohárral, valamint óránként pár kortyot. Meglátod, hogy nem is olyan nehéz a megfelelő folyadékfogyasztás betartása.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

- Milyen helyes kiskutya! Hogy hívják?

- ...

A választ megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: DÁ, DE, DR, EI, EZ, HA, JÉ, OD, UN, ZO.

Hárombetűsek: ADD, CSEN, ERA, EKE, INA, KIT, MEO, TEL.

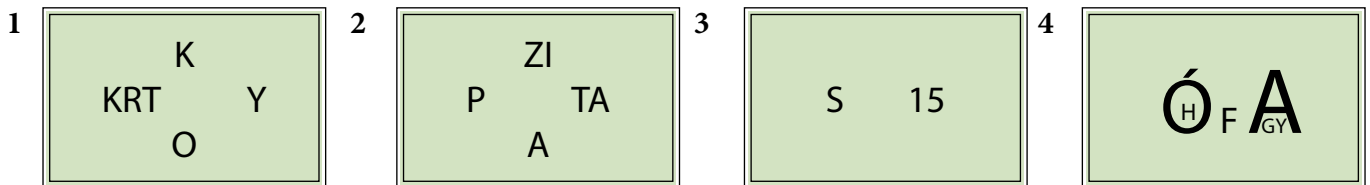
Négybetűsek: ADÁN, AIDA, HAJÓ, IOTA, KIEZ, LAKÓ, LIDO, ZENE.

Ötbetűsek: AMATI, MÁTOL, MARJA.

Hatbetűsek: MONGOL, SZERDA.

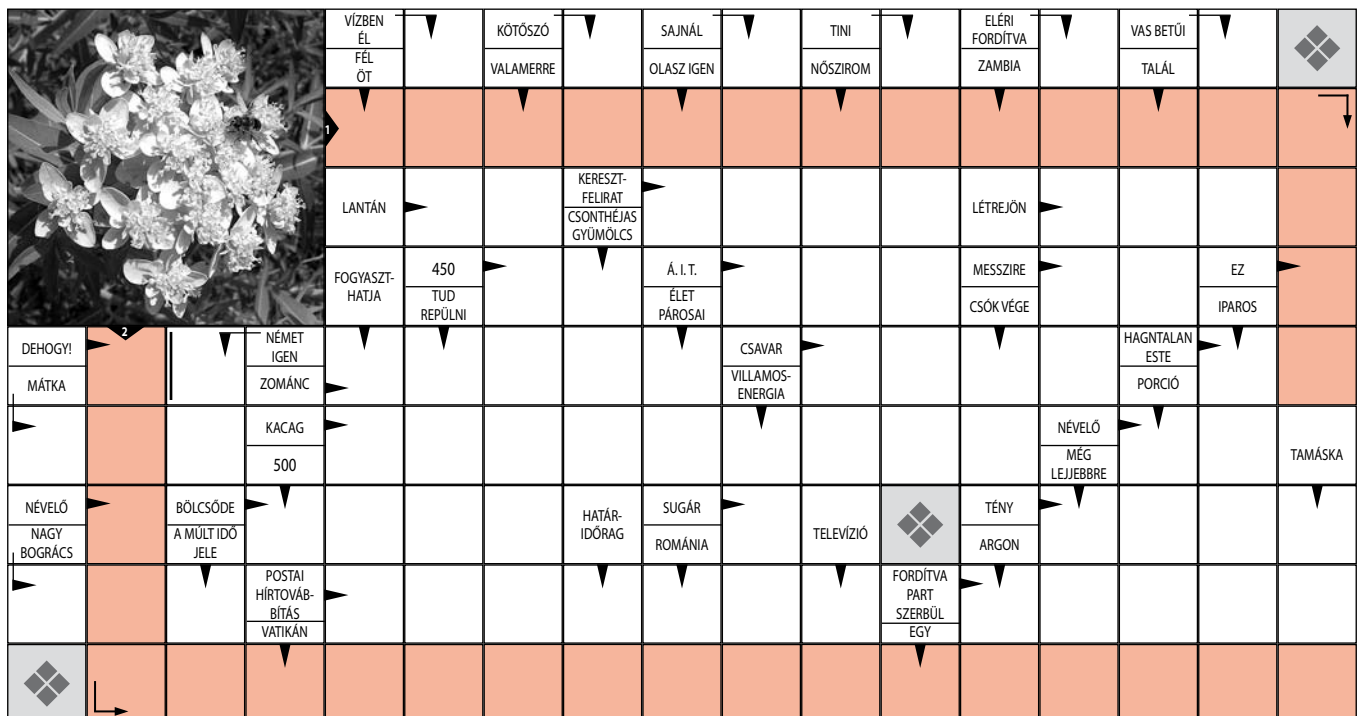
Tizenegy betűs: ZSÁKBAMACSKA.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (12.)

Rejtvényünkben az egyik legismertebb tavaszköszöntő népdal első sorát rejtettük el.

Megfejtések: Keresztrejtvény: - NEM TUDOM, NEM HAJLANDÓ MEGMONDANI!
 Betűrejtvények: 1. KÁRTÉKONY, 2. PARAZITA, 3. EGYES SZÁM, 4. HÖBÖN FAGYBAN
 Skandináv rejtvény: TAVASZI SZÉL VIZET ÁRASZT, VIRÁGOM, VIRÁGOM

Vizeink óriáshalai

Múlt heti számunkban olyan halapróságokkal foglalkoztunk, amelyek csupán az ismeretterjesztés szintjén meg a tudomány számára érdekesek, de horgászati halászásként jelentéktelenek. Most viszont azokat a halakat ismertetjük, amelyekre elsősorban a horgászok és a halászok pályáznak, de olykor a kívülállók figyelmét is felkeltik. Vizeink legnagyobbra növő halairól lesz szó.

Ha vidékünk horgászát megkérdezzük, melyik hal nő legnagyobbra tájainkon, kapásból azt válaszolja, hogy a harcsa. És igaza is van. Mert az állandóan itt élő és szaporodó halfajok közül a harcsa a legnagyobb. Akár százkilós is lehet, bár az ekkorákat inkább mesélik, mintsem fogják. És nemcsak manapság van így, a régmúltban is, amikor a vizek halban sokkal gazdagabbak voltak, ritkán került elő mázsás. Mesélni persze lehetett, és lehet ma is. Mert amikor a horgásznak nagy harcsa menekült el a horgáról, a mesében egykettőre százkilósra nőtt, bármekkora is volt. Most azonban azokkal a nagy halakkal foglalkozunk, amelyeket megfogtak, lefényképeztek, feljegyeztek. A vízparti szóbeszéd tehát ki van zárva!

A harcsa valóban vizeink legnagyobb hala volt, és ma is az. Erre a címre azonban csak akkor pályázhat, ha az időszakosan itt tartózkodó vizát kizárjuk a versenyből.

Viza! Erről a halról, valamint a szűkebb rokonságába tartozó vándorló tokfélékről tudni kell – nevük is elárulja –, hogy vándorlók. A tudomány – nem kell megjegyezni! – anadrom halfajoknak nevezi azokat, amelyek tengerben élnek, de ivás végett feljárnak a folyókba. Vannak katadrom fajok is, amelyek folyóban élnek, de a tengerbe járnak ivni, mint például az angolna. Ezt is csak az jegyezze meg, aki horgász akar lenni.

Tehát amikor a vizák ivás végett megérkeztek vizeinkbe, és amíg itt tartózkodtak, addig

Olasz horgász és zsákmánya: 267 centi, 127 kiló...

A harcsa nagy, az adatokban semmi kivéttnivaló, de a fotózás is trükkös lehetett

ők voltak a legnagyobbak, nem pedig a harcsa. Csakhogy a vizák visszamentek a tengerbe, a harcsa pedig hű maradt hozzánk. Mégis, mekkorák voltak az ideérkező vizák?

Távol áll tőlünk a licitálás, ezért maradjunk a reális világban, és a mihez tartás végett – mert nem kötelező megjegyezni – kerekítsünk. A korabeli feljegyzések szerint a régmúltban Zimonynál fogtak 600 kilónál súlyosabb vizát, 700-nál súlyosabbat pedig Budapestenél és Komáromnál is. Persze, nem minden viza nőtt ekkorára, de a 200–300 kilósak rendszeresek voltak. A viza, valamint a többi vándorló tokféle (sörgotok, vágótok, sima tok) száma a vizek szennyezettsége miatt az idők folyamán egyre gyérült. Amikor a Vaskapuban megépült a vízerőmű (1972), rá-

fogták, hogy elzárta az utat a Fekete-tengerből felúszó halóriások előtt. Nem árt tudni, hogy abban az időben a Duna szennyezettsége miatt már csak elvétve indultak meg errefelé a vizák.

Maradjunk azonban annyiban, hogy amíg járt errefelé, addig a viza volt a legnagyobb. Ám ha a régmúlt adataira hivatkozunk a vizákkal kapcsolatban, miért ne tennénk meg ezt a harcsával is. Mi több, távoli vizekre megyünk, és régi irodalomban turkálunk. Mindezt egyetlen harcsa miatt!

A szakirodalomban ugyanis egyetlen olyan harcsa szerepel, amely ötméteres testhossz mellett 300 kilós volt. Lev Szemjonovics Berg a Szovjetunió halairól írt könyvében (1948) említi egy Dnyeperben fogott ekkora harcsát. Az összes többi...

Az utóbbi időben a túlhalászás miatt vizából egyre kevesebb van. A családba tartozó húszegynéhány faj mindegyike veszélyeztetettnek számít. Ezzel párhuzamosan a harcsával valami egészen más történik. Több helyen is (az olaszországi Pó és a spanyolországi Ebró vízrendszereiben) olyan harcsapardicsomok alakultak ki, amilyenek felénk sohasem voltak. A legnagyobb harcsákat ott fogják, ahol korábban nem is volt ilyen hal. Az Ebróban nem őshonos a harcsa, hanem német horgászok telepítették. Ott azért nőnek nagyra ezek a halak, mert arrafelé nem eszik meg, tehát nőhet a végkimerülésig.

A turisztikával foglalkozók rájöttek, hogy a nagy harcsa sok pénzt hozhat. A nagy harcsával való küzdelem életre szóló élményt jelent a horgásznak. A vendég pedig azért jár azokra a vidékekre, hogy nagy harcsával viaskodhasson. Ha visszaengedik a halat, az élmény megismétlődhet. Ennek ellentéte – ez rólunk szóló vicc! – akkor megenni a nagy harcsát, amikor az még kicsi.

Jó tudni...

Minden idők legnagyobb, fényképen is megörökített vizája látható itt. Ezt az óriást 1922-ben Oroszországban, a Volga-deltában fogták, a hal súlya 1224 kilogramm, hossza csaknem hét méter. Vannak feljegyzések nagyobb, 1500 kilónál is súlyosabb példányokról is, de azokat nem fényképezték le. Vizák valamikor a Duna itteni szakaszán is úszkáltak, de ekkorát egyet se fogtak.

Elveszett

Petike odaáll az anyja elé:
 - Anyu, elvesztettem a szemüvegemet – szipogja.
 - Hát keresd meg! – mondja az anyja.
 - Nem lehet! Addig nem látok keresni, amíg nincs meg a szemüvegem!

Kémiaórán

- Szervusz, Móricka! Mi volt ma az iskolában?
 - Robbanóanyagot készítettem kémiaórán.
 - Ezt nevezem! És mit adtak fel házi feladatnak?
 - Semmit. Arra már nem maradt ideje a tanár úrnak.

Házi dolgozat

Az ötödikes tanulóknak a tejről kell írni házi dolgozatot. Minden gyerek oldalas terjedelmű dolgozatot ad be, csak Móricka az, aki összesen csupán két sort írt. A tanár szigorúan kérdi tőle:
 - Miért írtál ilyen keveset a tejről?
 - Bocsanat, tanár úr, de én a sűrített tejről írtam!

Mi a foglalkozása?

Petikétől kérdezi a tanárnő, hogy apjának mi a foglalkozása:
 - Még nem számoltam össze, de azt hiszem, ezermester.

Homokozóban

Két ovis játszik.
 - Ha kitalárod, mennyi pénz van a markomban, tiéd lehet mind a kétszáz dinár!

Átlátszó kutya

- Hogy hívják az átlátszó kutyt?
 - Nejlón Tacskozó.

Vendégszeretet

- Amikor elment az utolsó vendég is, a háziasszony így szól a férjének:
 - Na, Jenő, most már visszaállíthatod az órákat két órával!

Kindertojás házilag

A rendőr kakaóport szór a csirkefőzékbe. Erre a felesége ráripakodik:
 - Mi a fenét csinálsz, te szerencsétlen? Még jó, hogy tejszínhabot nem adsz nekik!
 Mire a rendőr:
 - Nem látod? Kindertojást csinállok!

Panzióban

- Drága uram, mi mindent meg fogunk tenni, hogy otthoni körülményeket biztosítsunk önnek – fogadja a vendéget a kis panzió tulajdonosa.
 Mire a vendég:
 - Őszintén szólva, én inkább csendben és nyugalomban szerettem volna eltölteni ezt a két hetet.

Kinéz

- Hogy néz ki maga?
 - Hát úgy, hogy elhúzom a függőnyt.

Indián telefon

- Mi volt az indiánoknál a mobiltelefon?
 - A futótűz.

Ma utazom

Kovács rettenetesen elveri a fiát.
 - Miért bántja azt a gyereket? – kérdezi a szomszéd.
 - Holnap lesz a bizonyítványosztás, de nekem még ma el kell utaznom.

Szafari élmény

- Képzeltétek, éppen dzsippel hajtottam a sivatagban, amikor egy hatalmas oroszlán toppant elém!
 - És te mit csináltál?
 - Jobbra jeleztem az irányjelzővel, megvártam, amíg az oroszlán arra fordítja a fejét, aztán hirtelen, teljes gázzal elhajtottam balra!

Helyzet

- A kis gép pilótája leszállásra készül. Az irányítótornyából beszélnek neki:
 - Kérem, adja meg a helyzetét!
 - A helyzetemet? Itt ülök, egészen elől a gép orrában!

A legjobb Jean-viccek

Papucs

- Jean, miért csak a bal papucsomat készítette ki az ágyam elé?
 - Mert mostanában mindig bal lábbal kel fel, uram.

Csillag

- Jean, maga szerint élnek élőlények azon a csillagon?
 - Bizonyára, uram, hiszen kivilágították.

Víz

- Jean, öntsön ki egy vödör vizet az ablakon!
 - Miért, uram?
 - Mert vízesést akarok látni.

Óra

- Jean, tegye be a vekkert a páncélszekrénybe!
 - Miért, uram?
 - Hogy időt spóroljunk.

Előadás

- Jean, tudja, mit játszanak ma a színházban?
 - A VIII. Henriket, uram.
 - Akkor itthon maradok.
 - Miért uram?
 - Azért, Jean, mert az első hetet nem láttam.

Lövés

- Jean, mi volt ez a lövés?
 - Hazánkba érkezett az amerikai elnök, uram. Neki szólt.
 - De most megint lőttek.
 - Ez is neki szólt, uram.
 - Miért? Az első nem talált?

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Nem látja a fától az erdőt

Annai mint 'nem látja a dologban a lényegét, mert elvész a részletekben'. Azt hinné az ember, hogy izes magyar kifejezés, és hogy úgy keletkezett, mint általában a szólások, de mégsem, valójában a német nyelvből vettük át. A német kifejezés sem népi eredetű szólás, hanem szállóigévé vált idézet Wielandnak, a XVIII–XIX. században élt német rokokó költőnek, az Oberon szerzőjének egyik sorából. A német szállóigekutatás azonban azt is kimutatta, hogy csupán a nyelvi megformálás Wieland érdeme, maga a gondolat sokkal régiebb, már a klasszikus latin költőknél is megtalálható. (O. Nagy Gábor Mi fán terem? című könyvéből)

KÍSÉRLETEZZÜNK!

Lebegő citrusok

Vegyünk elő egy mandarint, narancsot, vagy citromot, vagy akár mindhármát. Kísérletezésünkhöz szükség lesz: egy vízzel töltött nagyobb tálra vagy üvegvázára, egy citromra, narancsra, mandarinra és egy késre.

A nagy kérdés az, hogy ha vízbe tesszük a gyümölcsöket, vajon elmerülnek-e, vagy úsznak. Legtöbbször azt fogják mondani, hogy a citrusok nehezek, tehát elmerülnek.

Próbáljuk ki! Figyeljük meg, mi történik!

Ha a gyümölcsöket vízbe tesszük, lebegni fognak a víz felszínén, ha azonban meghámozzuk őket, elmerülnek. Miért?

(okosjatek.hu)

(Magyarítás: A citrusos gyümölcsök héja- (ban rengeteg apró lyuk van, amiben levegő tá- pad meg, és mint egy üszögum, fenntartja az amúgy nagy súlyú gyümölcsöt a víz felszínén. Amint eltávolítjuk a héját, rögtön lesüllyed az edény aljára. Típus: Egyeszerre próbálkozunk legálább két- fél gyümölcssel, mert néha nehé a fehér héja- elítároltani, és akkor nem működik a kísérlet!)

Kvíz

Válaszd ki a helyes választ!

1. Melyik a legnagyobb bagoly?			
macskabagoly	uhu	gyöngybagoly	hóbagoly
2. Melyik a leghangosabb papagáj?			
ara papagáj	hullámos papagáj	kakadu	bagolypapagáj
3. Melyik a legnagyobb énekes madár?			
pompás lantfarkú madár	énekes hattyú	holló	túzok
4. Melyik a legmérgezőbb madár?			
lantfarkú sas	dolmányos gyümölcsrigó	léprigó	dögkeselyű
5. Melyik madár rakja a legnagyobb tojást?			
nandu	kivi	strucc	kazuár
6. Mely tulajdonságokban leg-... a kivi a madarak között?			
az ő hímjének a legjobb szaglása	nőténye - súlyához képest - a legnagyobb tojást tojja	neki vannak a leginkább elkorcsosult szárnyai	ezek mindegyike igaz rá
7. Melyik a legnagyobb erdei madár?			
sisakos kazuár	fajdkakas	macskabagoly	fácán
8. Melyik a legmagasabb kort megérő papagáj?			
jácintkék ara	nimfa papagáj	galléros papagáj	sárgabóbitás kakadu

(Megfejtés: uhu, bagolypapagáj, pompás lantfarkú madár, dolmányos gyümölcsrigó, strucc, ezek mindegyike igaz rá, sisakos kazuár, sárga bóbítás kakadu)

BÚJKÁLÓ KÉPEK - Madárkák -

A nagy képen keresd meg a kicsi képeket!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Ideai 8. számunkban egy csikos hátú állatka felvételét közöltük, s mint kiderült, egyáltalán nem ismeretlen előttetek, sőt meglepően sok helyes választ küldtetek be. A képen látható „rejtélyes” állat ugyanis a vaddisznó kicsinye, amint – talán – a fotósnak pózol. A malac kifejezetten szép, nehéz elképzelni, hogyan lesz ebből a picinyke, törékeny szépségből meglehetősen testes, durva felnőtt állat. Bárhogy is van, a helyes megfejtést beküldők népes táborából a szerencse a zentai Palatinus Rékára, a Thurzó Lajos iskola hatodikos tanulója mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyereségkérdésünkkel a képzőművészet világába evezünk. Felismeritek-e a képen látható emlékművet? Eláruljuk, hogy nem Vajdaság területén található, hanem a Kárpátokban, és a magyar történelem jeles eseménye fűződik hozzá. A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb 2017. április 5-éig. **Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

A helyes választ beküldők között egy jutalmkönyvet sorsolunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Felhívás a XXIII. Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyen való részvételre

Kálmány Lajos, vidékünk Kélső néprajzkutatója, a modern magyar folklórtudomány egyik megalapozója tiszteletére, valamint a százharmincöt éve született mesemondó, Borbély Mihály emlékére a Zentai Önkormányzat és a zentai Városi Könyvtár huszonharmadik alkalommal rendezi meg a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyt. Az elődöntőit április végéig hat körzetben: Bánátban (Nagykikinda és Torontálvásárhely), Nyugat-Bácskában (Bácskeresztes), Közép-Bácskában (Bácsfeketehegy vagy Temerin), Észak-Bácskában (Szabadka vagy Hajdújárás) és a Tisza mentén (Zenta), döntőjét pedig 2017. május 27-én délelőtt 10 órai kezdettel a Zentai Alkotóházban szervezi meg. A jelentkezők korhatár nélkül a következő három kategóriában versenyezhetnek:

1. Előadóművészi kategória: egy népmese előadása. A versenyszám műsorideje legfeljebb 5 perc lehet. Korcsoportok:

- óvodás korosztály,
- 7–10 éves korosztály (kiskolások),
- 11–14 éves korosztály (felsődiákok),
- 15–18 éves korosztály (középiskolások),
- a felnőttek korosztálya.

2. Néprajzi (népmesegyűjtő) kategória: legalább két, napjainkban hallott novellamese

- vagy hangszalagra való rögzítése és lejegyzése,
- vagy versenyen való elmondása.

Ebben a kategóriában műsoridő-korlátozás nincs.

A Mátyás királyhoz kapcsolódó epikus hagyományt érintő, összefoglaló jellegű magyar munkákban gyakran hangoztatják a Mátyás-történetek fontos szerepét a vajdasági magyarok folklórtudásában. A dél-alföldi, azaz a bácskai és bánáti monda- és népmesekincs egyik jellemzőjeként említik a Mátyás-mondák és népmesék viszonylag nagy számát. A Mátyás király személyéhez kapcsolódó mesék a novellamesék csoportjába tartoznak. Hőseik a tündérmeséktől eltérően nem a mesei csoda segítségével érik el céljukat, őket okosságuk, a szerencséjük, érzelmeik, vagy a sors irányítja.

3. Képzőművészeti kategória: *Mátyás király és a cigány béres*, *Mátyás király és a szegény embér* és *A kakasok elosztása* című mesék illusztrálása bármely képzőművészeti technika alkalmazásával. Az ajánlott mesék forrása:

- Mátyás király és a cigány béres*
- Mátyás király és a szegény embér*
- A kakasok elosztása*

A mesék letölthetők a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet honlapjáról is.

A verseny tehát két részből: körzeti elődöntőkből és döntőből áll. Az előadóművészi kategóriában a versenyzők a magyar népmesekincsből választhatnak tetszés szerint egy népmesét. A néprajzi kategória versenyzői a nagyszüleiktől, szüleiktől vagy más ismerősüktől hallott novellamesét:

a) vagy hangszalagon rögzítve és lejegyezve, a gyűjtésre vo-

natkozó adatok feltüntetésével elküldik a lenti címre, és ezzel a gyűjtéssel pályáznak a versenyen, b) vagy előadják gyűjtésüket a versenyen.

Jelentkezni az alábbi címre lehet: Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ, 24400 Zenta, Posta utca 18. Bővebb felvilágosítás Juhász Lassú Kornélia könyvtárostól a 063/8-629-568-as vagy a (024) 811-266-os telefonszámon kapható. A jelentkezési lapon kérjük feltüntetni a versenyző teljes nevét, születési évét és korcsoportját, levélcímét, telefonszámát és villámposta (e-mail) címét, a versenykategóriát, az elmondásra kerülő népmesék címét és a felkészítő személy nevét, villámposta címét és telefonszámát.

A képzőművészeti pályázatra érkező munkákkal együtt ugyancsak kérjük a versenyző teljes nevét, születési évét, levélcímét, telefonszámát, villámposta címét és felkészítőjének nevét, elérhetőségeit is mellékelni.

Jelentkezési határidő: **2017. április 17.**

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350–9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasma@magyarszo.com ■ Dinárfolyósámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belöldi kézbesítéssel)

■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken

■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs